

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona
Egy hónapra ..... 2 korona

VIDEKEN:

Egy évre ..... 28 korona
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hatásos petty sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 15 fillér.

Nyitókár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Récsvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szerda, szeptember 24.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezetékek: Az operett-király.
Hatvanegy századékos pótlódó.
A lelemek pénze.
Abaffy Emil halála.
Az elvesztett milliók.
As udvar és a Kossuth-ünnep.
A város konverziója külföldi pénzzel.
Ujabb részletek Stefánia kiutasításáról.
A vértanúk ünnepe.
A megye újabb Krivány-kára.
A tékozló Arad.
Állások az aradi bankfiókról.
Halál egy dinnye-mag miatt.
Sikkasztó ügyvéd.
Tárca: Vénlány. Irta: Isaák Mártha.
**Csarnok: Jegyzetek az aradi vár ostromá-
ról. Irta: Galsai Kovács Ernő.**

Az operett-király.

Arad, szeptember 23.

Mindig felháborító és visszataszító, ha egy ravatal előtt, ahol egy holttest pihen, csunya családi viszályok fejlődnek ki. A polgári világban is, szűk körben, igen nagy resensust kelt, hát még ha uralkodó családokban történik, amelyeknek minden viszályát millió és millió ember figyeli.

A belga királyné holtteste körül Spaaban ilyen vérlázító családi esemény játszódott le. Lónyay grófnét, aki elment Belgiumba, hogy anyja holttestét lássa és egy könyvet ejtsen a ravatal előtt. II. Lipót király egyszerűen kiutasította. Ez a faktum.

Mi volt a bűne Lónyay grófnének, a

belga király leányának, vagy mit rótt neki bűnül fel a belga király, azt mindenki tudja. Stefánia kereste a boldogságot és meg is találta azt. Kiráyleány és özvegy trónörökösné léteire feleségül ment Lónyay grófnőhöz és letette összes címeit, rangját cserében a boldogságért.

Ez az, amit annyira nem bocsáthat meg neki a belga király. Ez az, amiért eltiltotta leányának, hogy kisírja magát anyja holtteste előtt.

Az ő szemében gróf Lónyayné nagy bűnös. De vajjon mily színben tűnik fel a belgák és az egész világ szemében maga a belga király?

Európában mostanában talán ő az egyetlen uralkodó, aki ugyancsak rászolgált az „operett-király” elnevezésre. A párisi élclapoknak állandó karrikaturalakja. Ezek a lapok nem győzik kifigurázni a belga király mulatozásait, gáláns kalandjait, nevetséges viselkedését és mindazt, ami az ugynevezett királyi méltósággal ellenkezik. A botrány-krónika már följegyzett olyan dolgokat a belgák királyáról, amelyek ugyancsak furcsa színben tüntetik fel a most leánya iránt oly hajthatatlan és könyörtelen királyt.

É most egyszerre érzi magában ébredni az operett király a királyi erényeket, amelyeket úgy magyaráz, hogy azok ellenkezők az emberi erényekkel. Szembe fordul a legemberibb érzéssel, mely gyermeke szívében támad akkor, amikor édes anyja holtteste előtt térdel.

Mondottuk, hogy nemcsak királyi családokban, hanem polgári körökben végbe-

menő ilyen botrányok is fölháborodást keltenek. Mennyivel súlyosabb beszámítás alá esik a belga király botrányos magaviselete, aki fönt jelzett operettbe illő multja után ezt a jelenetet inszenálta.

Mert nemcsak azt jegyezte föl róla a krónika, hogy különböző botrányoknak és kalandoknak hőse volt, hanem azt is, hogy az elhalt királynének nem leányai, hanem ő okozta a legtöbb banatot.

Kevés koldusasszony van a világon, a ki olyan magányban, oly nagy elhagyatottságban halt volna el, mint a belga királyné. Nem adatott meg neki, hogy szerettei közül akárki is jelen legyen, a mikor örök álmra hajtotta le fejét. Nem látott egy könyvet csillogni gyermekei szemében. Szerető férj nem hajolt arca fölé, a mikor arra a halál sápadtsága vonult föl. A szerető férj Luchanban mulatott, s noha az egész világ sajtója tele volt a hírekkel, hogy Henriette belga királyné halálos beteg, ő, a férj, a király nem vett tudomást erről a dologról, hanem élte a világát a maga „királyi” módjára, élve passzióinak, a melyek éppenséggel nem mondhatók királyiaknak.

És a milyen elhagyatott s magános volt Henriette királyné halála, oly csalódással és fájdalommal teljes volt élete a férje oldalán, a ki mindig elhanyagolta és sohasem volt igazi férje. Ez okozta korai megöszülését; ez okozta azt, hogy arcát idő előtt szántották föl a szenvedések és fájdalmak redői. Családi eseményekből származó szenvedéseket és fájdalmakat csak elszenvetve, elviselte volna,

TÁRCA

Vénlány.

Irta: Isaák Mártha.

Felnézek az égre . . . A fönn uszkáló felhőfátylak mögöl csillagszemek néznek le rá. Innen is, onnan is előtündöklök egy . . . meg újra egy . . . Visszanézek a csillagszemekbe. Olvasgatni próbálom mit mondanak? Annyi titkot! Egyik nagyobb titokról mesél, mint a másik; csak a megfejtést, azt hallgatja el mindenki . . . Hallgatnak akkor is, ha én kérdezem őket, hogy ez, meg az, miért nem így, meg úgy. És mégis, amint nézem őket, lassankint valami megbizonyodás nehezedik a lelkemre: az én életemnek így, és nem másként kellett elfolynia . . .

Mert elfolyik . . . „lome la sabbia serrata entre le dita fugge, fugge . . .”

Bizony, bizony, rég nem vagyok már fiatal. Vénleánynak is öreg vagyok már én. Egy évtized, vagy kettő, nálam már nem is határoz . . .

És mégis ilyenkor, este, mikor egyedül vagyok a csillagokkal és azok csak fehér fátyolon keresztül néznek rám, ilyenkor, valahogy, valahol mélyen odalen, nagyon érzem magam. Sőt — talán kárpótlásul mind azért a jóért, ami az életben érhető volna — fiatalabb,

álmodozóbb, várakozóbb és boldogabb vagyok így néha, mint aminő tizenhat éves koromban voltam.

Olyan bizonyos, megmásíthatatlan törvénye lenne az a természetnek — fordulok megint a csillagokhoz — hogy minden jót a fiatal korra halmozzon? S ha igen, miért ez az igazságtalanság? Bizonyos-e, hogy aki asszony volt, boldog sem volt? S ha igaz, miért ez az igazságtalanság? A csillagok megint csak hallgatnak . . .

Nem is bánom. A gondolatom, szórakozottan, másfelé szárnyal. Igaz, hogy kis vártatva megint csak visszatér arra a sarkkérdésre, amely körül minden vénlányunk egész gondolatvilága forog: hogy: miért is nem mentem én férjhez? Megálljunk. Előbb kijelentem, hogy ez a kérdés csak kérdés s még nem sajnálkozás . . .

Pedig napközben — megvallom — határozottan kellemetlen vénlányunk lenni, akár a jó néni, akár a művelt nő, akár a tökéletes gazdasszony szerepében. Kellemetlen, hogy mindenkinek a szeme úgy néz ránk, mintha ezt, a különben is világos tény, állapítaná meg: vénlány vagy. Kellemetlen, hogy mikor ez az ember jövedvő, ráfogják — németességgel — hogy „nem tudja a korát viselni.” Magyarán mondva, még iérjhezmenendőnek képzelet magát . . .

Ha az asszony rossz kedvű, mindenki el-

hiszi róla, hogy bánata van, de ha a vén leánynak van bánata, akárhogy facsarja is a szívét, mosolyognia kell, (csak módjával persze!) mert különben a szemébe mondják, hogy a kedélye meg van ecetesedve. Azért én napközben többnyire megelégedettségre igazítom arcvonásaimat, amint a helyzet magaslatahoz illik. Este azonban, hol busulok, hol örülök, amint éppen jön, többnyire pedig mélyen eltűnődöm: hogy tulajdonképpen, hogy is jött az, hogy vén lány lett belőlem? Talán meg tudom magyarázni, ha visszanézek a multba, ha gondolkozom . . .

Máskülönbén nem tudnám. Hiszen tulajdonképpen úgy elfolyt életem, hogy észre sem vettem, mi van velem, csak mikor nagy hirtelen „ábrándos ifiakká és hajadonokká” változtak a szemem előtt a „vidám kis gyermekek.” A helyzet teljes tudatára meg csak akkor jöttem, mikor kedvenc hugom egy napon megvilágította állítólagos férjét, a tiz éves Gyurkát oktatóván ki a világi tudományból: ő de csacsi vagy! aki olyan öreg, mint Vilma néni és még nincs férje, az a vénleány!

— De hátha még elveszik, — lovagiaskodott Gyurka, akkor aatán nem lesz vén leány. Nem veszi el már azt senki, hiszen már nagyon öreg, — folytatta a kis feleség a felvilágosítást. — látod, hogy a menyasszonyok mind fiatalok! — Ebben aztán férj, feleség, mind a ketten megnyugodtak.

Mit van mit tenni? Meg kell benne nyu.

ha legalább férje szeretve és támogatva állt volna oldala mellett.

De éppen az volt legnagyobb fájdalma, hogy akármikor kereste férje támogatását, azt sohasem találta oldala mellett. Így változtatta át szenvedéssé és fájdalomná a királyné életét maga a belga király, a ki ime, most a koporsóban fekvő holttest előtt ilyen visszatartó és botrányos jelenetet provokált.

Mindezt még tetézi az, hogy a belga uralkodó nem az isten, hanem a nép kegyelméből való király. Az 1830-iki forradalom ültette apját, I. Lipót királyt a trónra. A nép pedig, melynek kegyelméből viseli a koronát, nem igen fog napirendre térni e botrányos esemény fölött. A népfelháborodás első tünetei mutatkoztak már akkor, a mikor a jelenet híre szétfutott Spaaban és Brüsszelben s a tömeg zajosan üdvözölte Lónyay grófnét, nyilvánosan demonstrálva a brutalitás ellen.

Hogy mily hatása lehet a népekre az ilyen családi botrány, az valósággal kiszámíthatatlan. Hisz Belgiumban nagyobb a szocializmus, mint bárhol a világon. II. Lipót király trónja folyton inog; koronája lehulló félben van. Az országban mindig valóságos forradalmi hangulat uralkodik és csak egy szikrára van szükség, hogy az elfojtott forradalmi láz teljes erővel kitörjön.

S ha bekövetkezik ez az esemény és a belga királyt elkergetik, akkor gondolkozhatik azon, hogy mi ellen vétett legtöbbet? A királyi, vagy férji, vagy apai, avagy általában emberi kötelességei ellen? Vagy valamennyi ellen egyformán?

A régi képviselőház átadása. Csávossy Béla a képviselőház háznapja, a kedd szombat óta újból átvette hivatalát, tegnap folytatta a régi képviselőház átadása iránt Vaszilievics János fővárosi gazdasági tanácsossal régebben megindított tárgyalásokat. Még mindig nem tudtak azonban megegyezni, úgy, hogy mihelyt a hivatalok az új parlamentben rendben lesznek újból felveszik a tárgyalások fonalát. A meny nyiben az új ülészek megnyitásáig az egyezkedés létre nem jönne, Csávossy Béla háznapja jelentést tesz a képviselőháznak, a mely való-

színűleg bizottságot fog kiküldeni a tárgyalás folytatására.

Interpelláció a tengerszem ügyében. Fővárosi tudósítónk táviratozza: Az elveszett tengerszem pöre és illetve a hozott ítélet miatt a függetlenségi és 48-as pártban elégtelenség van. Értesülésünk szerint e miatt interpellálni is készülnek és az eddigi megállapodás szerint Pichler Győző, vagy Barta Ödön fog interpellálni a képviselőház első interpellációs napján. Interpellációkban különben sem lesz hiány. Számos interpelláció készül így a kiegyezés, a Kossuth-ünnep, a Gotterhalte, az állatkivitel és a horvát zavargások ügyében.

Az új képviselőházban. Mint fővárosi tudósítónk jelenti, ma reggel óta az új parlamentben vannak már háznapjai és részben az elnökségi hivatalok is. Természetesen még nagy a rendetlenség és egyelőre a hivatalok működése is szünetel e miatt csütörtökig, a mikor is új díszes helyiségekben bizonyára friss kedvvel folytatják a képviselőház tisztviselői hivatali működésüket. Holnap a pénztár és a posta is ideát lesz az új parlamentben, és ezzel a képviselőház összes hivatalai az új hajlékba térnek.

Hatvanegyszázalékos pótdadó.

(A hármass bizottság ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 23.

Aradváros jövő évi költségelirányzata a főszámvevői hivatal és a tanács összeállításában ma került nyilvánosságra szokatlan és alkalmatlan időben: ma délelőtt 10 órakor vette tárgyalás alá a törvényhatósági bizottság, a tanács, az iskolaszék-, és a pénzügyi-bizottság tagjaiból alakított ugynevezett *hármass-bizottság*. Azért mondjuk, hogy szokatlan és alkalmatlan időben, mert a bizottsági tagok tekintélyes része délelőtt 10 órakor, amikor a gyűlés kezdete kitűzve volt, elfoglaltsága miatt nem jelenhetett meg a költségvetés tárgyalásánál. Ezen a rossz szokáson változtathatott volna a tanács; ahogy más bizottsági üléseket délutánra lehet kitűzni, úgy nincs ok arra, hogy ezt a fontos tárgyú ülést olyan időre tűzzék ki, mikor a tagok a megjelenésben akadályozva vannak.

A jövő évi budget-tervezet legfontosabb tulajdonsága az, hogy a város pót-

adóját a jövő évre *hatvan és hét-nyolcad százalékra* emeli fel.

A múlt évi 58 százalékos pótdadóval szemben tehát a jövő évre 3 százalékos lesz a pótdadó emelkedése. A hármass bizottság általában nem tett kifogást a pótdadó felemelése ellen, nyilván azért, mert a megszorított kiadási-tételek jogosságát és szükségét maga elismerte.

(Ötázézer korona hiány.)

A jövő évi költségvetés mérlege ez:

bevétel	1.006,820 korona.
kiadás	1.502,720 korona.

Fedezetlen marad tehát 495.900 korona, melynek pótlására kellett a pótdadót mintegy három százalékkal felemelni. Hosszu volna felsorolni mindazokat a költségvetési tételeket, melyek a pótdadó felemelését előidézték. Hosszas volna azért, mert valamely különösen nagy, feltűnő elmélkedés a kiadásokban, vagy ugyanilyen csökkenés a bevételi tételek között alig akad. A küldöttség igen sok tételnek egyenként kevésnek mutakozó emelkedésétől, illetőleg csökkenéstől származik.

(A tisztviselők fizetése.)

A legfeltűnőbb különbséget a *tisztviselők fizetése* című rovat mutatja. Itt ugyanis a múlt évben csak 82.980 korona volt előirányozva, ezzel szemben a főszámvevő a jövő évre 46.720 koronát, a tanács pedig ennél is többet: 50.400 koronát javasolt felvenni a költségvetésbe. Ez a különbség onnan ered, hogy három tisztviselőnek illetményeit *levették a közeleti alap terhére*, mely illetéktelenül volt evvel megterhelve. Annak idején ugyanis, mikor még az aradi szesgyárak valamennyien működtek, a nagy gabona-szállítások következtében a közeleti alapnak bő jövedelme volt. Annyira, hogy abban az időben a pótdadó-emelés elkerülése céljából kormányhatósági jóváhagyás mellett, a közeleti alapot terheltek meg oda nem tartozó kiadásokkal, mert az az alap gazdag volt. Most már azonban az alap nem jövedelmez annyira, arra a kevés jövedelemre pedig, amit most hoz, sokkal nagyobb szükség van, mint régebben, — fel kellett szabadítani a közeleti alapot az illetéktein terhektől, hogy eredeti rendeltetésére fordíthassák annak jövedelmeit.

(Tömeges nyugdíjazások.)

Nagyobb differencia állott be még a nyugdíj kiadásokban, s ezt a tanács avval indokolja, hogy a *jövő évben tömegesebb nyugdíjazásokra van kilátás*.

A hármass-bizottság mai ülésén *Műlek Lajos dr.* meginterpellálta a polgármestert arról,

godni, jómagának is. Hiszen nyilvánvaló, hogy már rég nem jön senki, hogy esetleg még kétségessé tegye, ami meg van pecsételve . . .

De azelőtt? Mikor még jöttek? Hiszen udvaroltak nekem is. Komolyan is. Hogy lehet, hogy még is ez lett a vége, s nem az, amit minden leány módjára én is egyedüli boldogságnak tartok: családi tűzhely?

Igaz, hogyha szorosán vesszük, tulajdonpen senki sem kért meg. De az is igaz, hogy sohasem akartam, hogy megkérjenek. Azóta rájöttem, hogy ezt is akarni kell, csak úgy, mint minden más dolgot, ami sikert kíván. De én nem akartam. Féltem tőle, kitérttem előle és itt ott leküzdve egy kis hajlandóságot, mindig azt mondogattam veszély idején: nem, nem, nem, — és olyan sikerrel, hogy semmi sem lett belőle csakugyan.

Mindig mást vártam?

Nem ki mást, de mi mást?

Mert hiszen a: ki — eljött. Ő volt, ha jól tudom, az utolsó. Azután már csak árnyak jöttek, olyan elmosódott alakok, akiket még tán akkor sem tudtam volna élökké és kérőkkel varázsolni, ha akartam volna. Ilyen árnyalak csak a legutóbb is lángolt értem egy. De először is a kissebbik öcsém lehetett volna, azután meg kisült, hogy sohasem látott közletről. Rendesen egy szobátávoleség választott el egy másról . . . s mikor egy különösebb alkalomkor „pironkodva” közölembe került, csakha-

mar megkönnyebbült vidámsággal, füttyöré zve fordult fentemlitett kedvenc hugomhoz, mondván, hogy meglepően hasonlít a kedves nénihez . . .

— Jól van — ő és a többi, mind a hány, nem számítanak. De az igazi? mi lett az igazival? És miért volt úgy megírva „dass wir an einander verübergerhn”? Pedig akkor az egyszer nem úgy indult! A szívem mintha akkor az egyszer nem a szokásos nemet dobogta volna . . . Az elhatározó perczen igen. De előbb nem . . . Sőt valami csatát nyerni vágyó érzés, kétszer is elmondatta velem: most vagy soha! Tudtam, hogy ott lesz. De ha nem tudom, akkor is — öntudatlanul — az ő izlése szerint öltözködöm. Oh, hiszen nem is azért nem kerültünk mi össze, mintha meg nem tudtunk volna egyezni, véleményben. . . (Sőt az volt a baj éppen.)

Miért is nem jött akkor hamarabb? Miért is engedett rá időt, hogy feltámadjon a régi: nem, nem, nem . . .

Pedig minő jó szándékkal ültem félre a többitől. Epp még egy másik üres fauteuil volt mellettem. A számon kész igen lebegett, úgy vártam . . .

Még nem jött. Időm volt széjjelnezn. A félhomályos sarokból jól megfigyelhettem a társaságot. Csupa házaspár vendég volt aznap véletlenül és az én szerencsétlenségemre . . . György és Katinka kártyáztak — egy másik

párral, kik szót sem érdemelnek . . . De György és Katinka és . . . meg a többi is . . . Na, egyszóval rettentően izlésteleneknek találtam ezeket a tréfálkozó, veszekedő, enyegelő emberpárokat . . . Én láttam-e sötéten aznap, vagy a manó szállta meg az egész kompániát, de egy pillanatig se vonzott semmi, hogy a példájukat kövessem . . . sőt!

Velem szemben egy jegyes pár ült. Nem igen vettek tudomást a világról, legkevésbé pedig rólam, aki pedig a jövőm titkát firkészttem a magaviseletükből. De ők sem mondtak semmi biztatót . . . csak játszottak . . . egy könnyű kis bambuszasztalkát huzgáltak ide-oda egymástól, a kék és piros bojtokat számolgatták s az egyik mindig az mondta nem, a másik, hogy igen. Pedig egyetértettek, csak éppen hogy gondolatuk nem volt közös, talán egyetlenség sem.

E perczen közeledett ő. Az utolsó. Nevezük már csak ennél fogva is igazinak. Leült a fauteuilbe, mely, meglehet, rá is szólt: tessék!

S aztán beszélgettünk

De mit ért most már az, mikor a kellő pillanat elrepült! Mikor időt engedett nekem arra, hogy megfájljon a fejem s elszálljon a bátorságom . . .

Azért csak folyt folydogált a párbeszéd, a már eleve megásott csatornában . . . S minden szó valamiú cél felé vitt öntudatlanul. Ő egy lépéssel előbbre jött . . . erre én visszavonul-

hogy a költségvetés összeállításakor figyelembe vették-e a *szervező-bizottság* munkájának eredményét. Ez a bizottság ugyanis a tél folyamán tárgyalásokat folytatott arról, hogy hol és milyen megtakarításokat lehetne eszközölni a város kiadásai körül.

Institoris Kálmán polgármester azt válaszolja, hogy a szervező-bizottság minden igyekezet mellett sem volt képes olyan megtakarításokat javasolni, amely a költségelőirányzatot lényegesen befolyásolná.

(Bohótti-víz és szikviz.)

Attértek ezután az egyes tételek részletes tárgyalására. A bevételek tárgyalásánál feltűnt, hogy a *szikviz-adó* nyolcezer koronáról 4500 koronára szállt le. Ennek okát abban találták, hogy a *Kristály-forrás* és a *Bohótti-víz* kiszorítja a szóda vizet s tönkre teszi Aradon ezt az iparágat. Ebből kifolyólag utasította a bizottság a tanácsot, hogy ezt a két vizet s általában a szénsavval mesterségesen telített vizeket vizsgálta meg a *megadótétel* szempontjából.

(Apróbb megtakarítások.)

A *kerékpár-adó* várható jövedelmét 4500 koronáról 4600 koronára tették a folyó évi bevétel arányában.

Rendkívüli kiadásokra tavaly tizenhatezer korona nem volt elég. *Bund* Henrik főszámvevő ezért tizenhatszáz, a tanács pedig huszezer koronát javasolt. A hármass-bizottság szavazás után a 18.000 koronát fogadta el s kimondta, hogy óhajtanának tartaná azt, ha a tanács időnkint kimutatást adna a közgyűlésnek a rendkívüli-kiadások alapjának állapotáról, hogy a közgyűlés esetről-esetre láthassa, mikor lép túl az előirányzott összeget.

A *szegény tanulókat segélyező-egyesület* évi szubvencióját kétezer koronáról ezer koronára szállították le avval az indokolással, hogy az egyesületnek már van annyi vagyona, amennyinek kamataiból nemes hivatását teljesítheti.

Szó volt arról is, hogy az *aradi löversenyek* céljaira megszavazott évi ezer koronás *dotációt* szüntessék meg. Egyelőre azonban ezt a tételt nem törölték.

Lényegtelenebb változtatásokat tettek még egyes tételeken, s a költségvetést végül azon végösszegekkel fogadták el, melyet fentebb jeleztünk.

Az ülésén *Institoris* Kálmán elnöklete alatt jelenvoltak: *Sarlot* Domokos, *Varjassy* Lajos, *Kádas* Kálmán, *Lócs* Rezső, *Bund* Henrik,

tam... ő egyet ugrott és benne voltunk a „témába.”

— Miért olyan kedvetlen?

— Fáj a fejem.

— Látja ez is ahhoz tartozik, amit az előbb mondtam, fájás, kedvetlenség... mind csak egy okra megy vissza. Tul sokat töpreng. Nem való az se maguknak, se nekünk... Maguknak férjhez kell menni, nekünk meg kell házasodni, ez a rend. Kell valami biztos tény, a mivel foglalkozunk, a mi kötelességeket ró ránk... (Azt nem mondta a mi boldoggá tesz.) — Nézze meg a *cousineomat* meg a katonáját... Azok tul vannak a tünődésen... Már egy éve jegyesek, de a pozitive jövő, a mi rájuk vár, mér ma is elég nekik... Van valami — valóság — amivel foglalkozhatnak... Hogy minő valóság, az már körülbelül mindegy. Ok, látja, boldogok, bár nincs egy közös gondolatuk... mindegy, hogy mi lesz, ha valami van...

Nem szóltam közbe. Ismertem. Tudtam, hogy mihelyt belemelegszik, minden érvét ő maga fogja egy másikkal agyonütni és marad az én igazságom: nem, nem, nem. Mert mást vártunk a házasságból én is, ő is. Látszott a szavából, arcának minden vonásából, a szeméből, amint azokat nézte...

Csak, mert ő is jó szándékkal jött ide, nem meghátrálni... és egy hosszú, hosszú fénye-

Reicher Károly, *Virágh* Lajos, *Posgay* Lajos dr., *Avarfy* Ferenc, *Bozsi* György, *Dobró* József, *Deutsch* Bernát, *Edelmüller* József, *Fényes* Dezső, *Edvi-Ilés* László, *Gaal* Ferenc, *Glück* Károly, *Kohn* S. N., *Mülek* Lajos dr., *Millig* József, *Müller* Gyula, *Marek* Samu, *Neuman* Adolf, *Magyari* Ferenc, *Opre* Péter dr., *Révész* Adolf, *Solymos* Lajos, *Domány* József, *Tolnai* János dr., *Tóth* József, *Maresch* Gyula, *Tedeschi* Viktor, *Zikó* János.

TÁVIRATOK.

Krüger békül.

London, szeptember 23. A „Daily Mail” jelenti, hogy *Krüger* hajlandó letenni a hűség- esküt, csak hogy visszatérhessen Dél-Afrikába. Valószínű, hogy *Krüger* legközelebb Londonba utazik és kihallgatásra megy *Edvárd* királyhoz. Főkép *Botha* érdeme, hogy *Krüger*t sikerült e lépésre rábeszélni.

Kitchener Indiába megy.

London, szeptember 23. Lord *Kitchener* a legközelebb Indiába utazik, hogy átvegye az ottani csapatok főparancsnokságát. *Kitchener* a napokban Balmoralban volt a királynál, a kitől elutazása előtt búcsút vett. A király nagy kitüntetéssel fogadta és két napig együtt vadászott *Kitchener*rel.

Anglia Sziámban.

London, szeptember 23. A Reuter-ügynökség arról értesül, hogy Anglia nem tett semmit a mi okot adott volna arra a jelentésre, hogy Anglia megszállta *Kelautánt*. Ha a kelantani szultán shikkeket fogad szolgálatába, erre csak azt lehet mondani, hogy ezt mint magánember tette.

A délam-rikai zavarok.

Washington, szeptember 23. A Cincinnati amerikai hadihajó parancsnokának a hó 20 áról keletkezett távirata azt mondja: Az Egyesült-Államok csapatai biztosítják a vasút forgalmát. Ma engedélyem van arra, hogy kolumbiai csapatokat Panamából Colonba és megfordítva át-helyezzek. Minden oldalról vagy ezer embert fegyverek nélkül egy amerikai tengerészkatona- nak őrizete alatt álló vonaton más utasokkal együtt utnak indítanak. Fegyverek és lőszer-ek más tehervonatokon mennek, a melyeket szintén amerikai katonák őriznek.

New York, szeptember 23. Egy panamai távirat szerint *Aguadulceből* elmenekült fog-

sen sikerült beszéd után megkérdezte mégis... (No, nem valami határozott hangon.)

— Meggyőztem ugy-e? Férjhez megy maga is. Látja ez a sors...

Mintha csak azt mondta volna: a kegyetlen végzet...

Ha ezt mondom: De vajjon kihez? az elő-készített felelet nem hagyja cserben s azután, talán engem se. De én már rég nem akartam... Szegény ember! Hiszen én nem tudtam volna neki más felesége lenni, mint aminők ezek itt... És ő is csak ilyen férj lett volna... Vagy talán még rosszabbak lettünk volna ezeknél... visszahatásképpen... mert más után esengtünk... Ime a jegyespár még mindig játszik, nem álmodva jövődő veszedelmekről, neki mindig elég lesz, ami van...

Nekünk nem lett volna elég. És keserve- sebben bántuk volna meg a mai esét, mint ők az ő izetlen játékukat.

Tehát nem, nem, nem.

Megértette. És megkönnyebülten beszél- tünk másról egész este...

Igy történt.

... Vén lány! vén lány! ragyogják most még a csillagok is. És jól van az így.

... Pedig ki tudja? ... Hátha az élet úgy, mégis csak más lett volna...

lyok megerősítik azt a hírt, hogy *Nerrera* el- hagyta a *Correra* közelében lévő tábort és *Aguadulceba* vonult vissza. A tábor kiürítése megszünteti azt az aggodalmat, hogy a forga- lom meg lesz zavarva, vagy hogy *Panama* vagy *Colon* mellett ütközet lesz. A *Panther* amerikai hadihajó 300 katonával és hat ágyu- val ma *Colon* elé érkezett. Egy mai coloni táv- irat jelenti, hogy *Lavannilából* további 80 em- ber érkezett oda.

A lelencek pénze.

(Sikkasztás a Fehérkeresztnél.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 23.

A Fehérkereszt országos lelencház egye- sületben, amely az ország egyik legnagyobb jótékony intézménye, mint azt már a lapok je- lentették, nagyszabású sikkasztások és hamisi- tások nyomára jöttek rá. A bűnös üzelmeket egy ember követte el: *Salgó* Bertalan főköny- velő, a ki ellen megtették a bűnvádi följelen- tést. A megtévelyedett ember nesztét vette an- nak, hogy fölfedezték manipulációit s ugy lát- szik, megszökött *Budapest*ről.

Salgó Bertalan, mint az intézet régi alkal- mazottja, töviről-hegyire ismerte az egész ügy- kezelést. Tudta, hogy a Fehérkeresztnek által- dónan nagyszabású folyószámlája van a Magyar Országos Központi Takarékpénztárban. Innen csakis az igazgatói főorvosnak lehetett pénzt fölvenni. Ezidő szerint a Fehérkeresztnek ti- zenötezer koronája van a központi takarékpénz- tárban.

A főkönyvelő ezt az összeget akarta leg- utóbb megkaparítani. Irt tehát szeptember tizen- hetedikén a takarékpénztárnak egy levelet a Fehérkereszt nevében, ráhamisítva dr. *Szalárdy* Mór igazgató főorvos aláírását s az intézet pe- csétjét. A levélben arra kérte a takarékpénz- tárt, hogy a tizenötezer koronát utalja át a *Postatakarékpénztár*hoz, ahonnan már módjában volt *Salgónak* akadály nélkül kivinnie a pénzt. A takarékpénztár teljesítette is a kérést s egy- ben értesítette levélben a Fehérkereszt igazga- tóságát, hogy a pénzt átutalta.

A takarékpénztár levele, minthogy a fő- könyvelő figyelmét elkerülte, egyenesen a dr. *Szalárdy* kezébe került. Az igazgató megdöb- bent, mivel neki természetesen semmi tuda- mása nem volt a szóban levő intézkedésről. Azonnal telefonált a Központi- és a *Postataka- rékpénztárnak* és így sikerült megmentenie a jelentékeny összeget, még mielőtt a főkönyvelő rátehetné volna a kezét.

Dr. *Szalárdy* aztán vizsgálatot indított s megállapította, hogy egyéb bűnös manipuláció is történt az egyesületben. Erre rendkívüli igaz- gatósági ülést hívott egybe, amelyen tegnap az összes tagok megjelentek gróf *Teleki* Géza elnökletével. Az igazgatóság elhatározta, hogy vizsgálóbizottságot küld ki az összes könyvek, iratok s a pénztár átvizsgálására s hogy följe- lentést tesz a rendőrségen. Délután négy óra- kor vette kezdetét a részletes vizsgálat s fél- óra alatt már konstatálták, hogy *Salgó* Berta- lan nagy szabású visszaéléseket követett el. A tegnapi, nem sikerült manipulációhoz hasonló módon már szeptember 3 án hatezer koronát sikkasztott a Fehérkereszt kárára. Ezt kétség- telenül megállapították. Egyéb uton-módon is volt alkalmá *Salgónak* nagy összegeket sik- kasztani. Lehetséges, hogy százezer koronánál is több a kár. Ennek a pontos megállapítása a még folyamatban lévő vizsgálat feladata lesz.

A Fehérkereszt képviselőjében *Szalárdy* Mór dr. és *Balogh* Ignác dr. jogtanácsos tegnap délután hetedtől órákor bűnvádi följelentést tettek a főkapitányságon. Itt rögtön megindí-

tották a nyomozást, amely azonban eddig nem vezetett eredményre, amennyiben a tettesről még azt sem tudják, hogy hol lehet.

Salgó Bertalan, aki huszonnyolc éves, nőlen ember, hét esztendő óta van a Fehérkereszt szolgálatában. Pontos, megbízható embernek tartották, pedig már évek óta olyan nagylábon élt, hogy gyanút kelthetett volna, ha megfigyelik. Oriási összegekkel játszott a turfón. Nemcsak Budapesten és Alagon játszott, hanem elutazott Bécsbe, Karlsbadba és Kottlingbrunba is. A legutóbbi helyen érdekes esete volt a multkorai futtatás alkalmával. Minden pénzt kockára tette. Egyetlen lóra tette az egész összeget, amely még a tárcájában volt. Ha a ló bejön: hatezer koronát kap. Csakugyan első is lett a telivér, de óvást emeltek ellene. Közben a versenybírószág visszavonult, hogy döntsön, egy bookmaker azt az ajánlatot tette Salgónak, hogy kiegyezik vele ezer koronára. A kapzsi ember ebbe nem ment bele. Az óvásnak helyet adtak, lovát diszkvalifikálták s így minden pénze elszűnt.

Ma egész éjjel mindenfelé keresték Salgó Bertalant. Egész sereg detektiv cirkált az éjjeli mulatóhelyeken, amelyeknek a főkönyvelő bőkezű törzsvendége volt. A bűnös azonban úgy látszik, megnesztele, hogy üldözik s már elhagyta a főváros területét.

A sikkasztáshoz, amelynek összege még nincs megállapítva, lesz hozzászólása a belügyminisztériumnak is, amelynek ma sürgős jelentést tettek az ügyről. A Fehérkeresztet ugyanis, mint tudva van, nemrégén államosították.

Abaffy Emil halála.

(Gyász a főispán családjában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 23.

Urbán Iván főispánt mély gyász érte: veje, abafélví és alsólehotai Abaffy Emil cs. és kir. kamarás, szolgálaton kívüli huszárfőhadnagy ma délelőtt Budapesten meghalt. Élete javakorában érte a halál, a melynek leváglás közben történt baleset, illetve az ennek következtében beállott betegség volt az okozója.

Abaffy Emil cs. és kir. kamarás Magyarország egyik legrégebb nemesi családjának sarja. Az Abaffy család hiteles kútfők szerint Aba Sámuel Arpáházi királytól származik, s a címerében bennfoglaltatik a *de genere Aba* elnevezés. Az elhunyt atyja Abaffy Ágoston alsólehotai birtokos, anyja szül. Zivretin Mária grófnő, Zivretin Károly gróf, Morvaország helytartójának nővére; fivére Abaffy Odön cs. és kir. kamarás, az alsókubini kerület országgyűlési képviselője.

Abaffy Emil a katonai pályára készült; a morva-fehértemplomi hadapród-iskolát elvégezte, azután az 1. huszárezredbe lépett, s innét, több évi szolgálat után, mint főhadnagy lépett ki.

Még huszártiszt korában vette nőül Urbán Mariskát, Urbán Iván simándi nagybirtokos, ez idő szerint Arad város és Arad-vármegye főispánjának leányát. Mikor a hadseregből kilépett, ő is Aradra költözött.

Ez év áprilisában érte a betegség. Az orvosok egybehangzó véleménye szerint a betegség onnét eredt, hogy huszártiszt korában kétszer felbukott a lovával, egyszer pedig a ló fején rugta. Ezek agyrázkódással jártak, a mely később veszedelmes betegséggé fejlődött. Családja felvitte a fővárosba, a hol három hónapig a vörös-kereszt kórházban Batizfalvy dr. tanár kezelte. Egy kissé javult a baja, a mire hazahozták Aradra. Két hónap előtt azonban újra a réginél aggasztóbb módon tört ki a beteg-

ség; erre a lipótmezei gyógyintézetbe szállították, a hol hosszú szenvedés után, ma délelőtt 10 órakor meghalt.

Nején kívül két kis gyermeke siratja: a tiz éves Abaffy Miklós, az aradi főgimnázium első osztályu tanulója és a három éves Abaffy Erzsike.

Holttestét holnap Budapesten beszentelik, azután Felsőlehotára szállítják s ott a családi sírboltban temetik el. A temetésen nején és gyermekein kívül részt vesz Urbán Iván főispán, továbbá Urbán Péter törökbecsei nagybirtokos, az elhunytak sógora.

Az udvar és a Kossuth-ünnep.

(Szeptember 19-ike Bécsben. — A legfelsőbb családi tanács. — Sötét ablakok Kisjenőn.)

Arad, szeptember 23

Az elmúlt hetek eseményei ünnepi mámorban ringatták egész Magyarországot. Kossuth Lajos születésnapjának századik évfordulójára készült a nemzet. Hetek óta az ünnepi előkészületek töltötték meg a lapokat; dicsérő sorok jelentek meg ama községekről és városokról, melyek versenyre keltek egymással az ünnepi pompa kifejtésében; támadások és helyén való gunyolódások azok ellen, kik mindenféle képen azon törték a fejüket, hogy miként lehet elbujni az ünnepségek elől.

A tollforgatók, poeták alkalmi fohászokra és versekre kaptak ihletet; s nem volt egylet és asztaltársaság széles e hazában, ahol a nevezetes évfordulót kegyeletes ünnepély rendezésére fel ne használták volna.

Aztán jött szeptember 19-ike.

A harangok megkondultak szerte a hazában; ünneplőt öltött az ur, a paraszt, s együttesen a nemzet nagypéntekjévé avatták Kossuth születésnapját. Az újságok Kossuth-képekkel és reminiscenciákkal voltak tele; a külföldi lapok visszaidézték egy elmúlt kor emlékét, azét a korét, melyet a daliás időknek tisztelünk mi, de amely a Monarchia másik felében a fájdalom, a leveretés és a nehéz idők korszaka.

Bécsben szomorú szívvel és aggódással lesték, hogy a Kossuth-ünnep miként folyik le Magyarországon.

Beavatott helyen mondják, hogy az ódon Burg falain belül régen uralkodott akkora lehangoltság, mint a mostani Kossuth-ünnep alatt. Maga O Felsége legbensőbb bizalmasait gyűjtötte maga köré s hosszasan tanácskozott velük zárt ajtók mögött, ahonnan csak egy elejtett szó szivároghatott ki, vagy egy rosszul leplezett gondolat.

A királyt valóságos konsternálta az általános nagy ünnepi hangulat, mert azt olvasta ki belőle, hogy a Kossuth-kultusz Magyarországon virágjában van még.

Néhány nappal szeptember 19-ike előtt nagy családi tanács volt a Burgban, melyen az összes főhercegek megjelentek. Hogy miről folyt szó a tanácskozáson, az a nagyközönség hirsomját nem fogja oltni soha. De hogy a Kossuth-ünnep fontosságát és különböző tüneteit beszélték meg, azt a legutolsó udvari lakáj is tudta Bécsben.

És eljött szeptember 19-ike. Fényes örömnünnep Magyarországon; sötét, félelmetes tul a Lajtha vizén.

Az uralkodó család tagjai közül nem

egynék mértföldekre menő uradalma van Magyarországon. Frigyes és József főhercegek egész megyékre menő birtokok urai. A különböző koronauradalmak pedig a falvak és mezővárosok egész tömkelegét foglalják magukban.

Ezek az uradalmak fecsegőkkel váltak a Kossuth-ünnep napján. Elmondtak egyet-mást a nagy titokban megtartott legfelsőbb családi tanácsból.

És most már füzze tovább az elbeszélés fonalát egy Kisjenőről érkezett rövid tudósítás:

— Kisjenőn általános érdeklődés tárgyát képezi az a bizalmas rendelet, mely az itteni jószágfelügyelőséghez érkezett Libits főhercegi jószágkormányzótól. A rendelet értelmében megtiltatott mindenféle Kossuth-ünnepelés az uradalom személyzetének. Azonfelül pedig felkértek az uradalmi épületek lakói, hogy e napon ablakaikat ne világítsák ki.

József főherceget akkora szeretet és tisztelet környezi Kisjenőn, hogy a rendelet a csöndes érdeklődésnél nagyobb hullámokat nem vert fel.

Baranyából, a hol Frigyes főherceg uradalmi vannak, hasonló hírek érkeztek ma.

És az eset egyszerű regisztrálásán túl nincs is helye a további találgatásoknak, mert elvégre is egy család, még pedig egy uralkodó család, szubjektív érzelmeiről van szó, a mit minden tárgyilagosan gondolkozó embernek tiszteletben kell tartani.

Igy esett meg azonban, hogy a mit megőriztek diszkrétül a bécsi királyi palota titokzatosságok közt megbarnult falai: azt a hír szárnyaira adta néhány magyar falu zöld zsalugáderes, zsupfódeles udvarháza.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

* Az intendáns felmentése. A Keglevich István gróf felmentéséről szóló legfelsőbb kézirat ma jelent meg a hivatalos lapban és a következőleg hangzik:

A belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére gróf Keglevich Istvánt a magyar operaház és a nemzeti színház intendánsi állásától, buzgó szolgálatainak elismerése mellett, saját kérelmére felmentem. Kelt Sasváron, 1902. évi szeptember hó 16-án. Ferencz József, s. k., Széll Kálmán, s. k.

* Vidéki színészek a Nemzeti Színházban. Budapestről táviratozza tudósítónk: Somló Sándor, a Nemzeti Színház igazgatója, érdekes eszmét akar megvalósítani. Tervbe vette, hogy az összes jobbnevű színészeket vendégszerepelteti a Nemzeti Színházban, még pedig, hogy a közönség ne csak egy oldalról ismerje meg a vendégszereplőket, hanem a Nemzeti Színház igazgatója által kijelölt darabban és szerepben. A vendégszerepléseknek két célja van. Egyik a Nemzeti Színház leendő tagjainak a vidéki jobb erőkből való kirendelése, esetleg szerződtetése, másik pedig a vidéki színészek ambíciójának fokozása s fejlődésük iránt a figyelem felkeltése. Mindenesetre érdekes ez a vállalkozás, a mely megérdemli, hogy sikerrel járjon.

* Aradi művész sikere Berlinben. A berlini magyar „Iparos-Egyesület” szept. 19-én segítő pénztára javára jótékonycélu estét rendezett. A nemzeti színű zászlókkal dekorált Bismarck-terem minden zugát megtöltötte a nagyszámú közönség. Az est fényes sikere Pick Steiner Soma, az aradi születésű jeles magyar hegedűművész érdeme, ki ez idő szerint a lipcsei filharmoniai társulat koncertmestere és legutóbb Amerikában és Skandináviában aratott fényes diadalt művészetével.

Ujabb részletek Stefánia kiutasításáról.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 23.

Már jelentettük tegnapi számunkban, hogy Spaaban micsoda megszágyonítás érte Lónyay Stefánia grófnőt, a kit édes atyja utasított el anyja holtteste mellől nagy botrány kíséretében. Most erről az esetről egyre újabb táviratok érkeznek.

Stefánia özvegy trónörökös, jelenleg Lónyay Elemér grófné, már hetekkel ezelőtt megakarta látogatni édes anyját, Henriette királynét. A belga udvari körökből több jóakarója megírta neki, hogy édesanyja halálosan beteg, nem él tovább talán egy-két hétnél. Azt is megírták, hogy anyja óriási aggodalommal van eitelve két leánya iránt, mert ismerte férje, a király magatartását leányaival szemben. A leányaira várakozó sors és az a tudat, hogy még talán holttestét sem láthatják, megnehezítette a halállal való küzdelmeit.

— Még szeretném egyszer életben látni leányaimat, Stefániát és Lujzát.

Lónyay grófnénak ezt is megírták és a grófnét alig lehetett visszatartani attól hogy anyja halálos ágyához ne siessen azonnal.

— Anyám utolsó óhaját teljesítenem kell! mondotta környezetének, a mely csak úgy tudta visszatartani, hogy nap-nap után olyan híreket közölt vele, a melyek a királyné betegségének javulását jelentik.

Míg a grófnét környezete lebeszélte, addig a halállal vívódó királyné folyton leányai után sirt. Utolsó perceiben, mikor már alig tudott beszélni, a mellette álló Klementinának ezt mondta:

— Mond meg nekik, hogy szerettem őket!

Lónyay grófné meghalva anyja halálának hírét, azonnal vonatra ült és elutazott Spaaba. Férjének, Lónyay Elemér grófnak táviratot küldött, a melyben jelentette elutazását. A grófné tudta, hogy nem részesül atyja részéről kedvező fogadtatásban. De elkészült rá.

— Elmegyek anyám ravatalához imádkozni — mondá — ha életembe kerül is...

A mikor Lipót király kiutasította a halottas szobából, nem sirt mindjárt.

— A temetésen is jelen leszek! mondta dacosan.

Később vett erőt aztán a megsértett grófnén a fájdalom és úgy látszik, hogy környezete beszélte le arról, hogy a temetésen is megjelenjen. A grófné könyek között mondta:

— Csak az vigasztal engem, hogy halott anyámnak kezét megcsókolhattam még egyszer

Stefánia elutazása.

Páris, szeptember 13.

Lónyay Elemér grófné Calais-n át Londonba utazott. Elutazása előtt egy belga újságíró fogadott, a kinek elmondta, hogy Cromer-ben értesült édes anyja haláláról. A hír vétele után azonnal Spaa-ba sietett, hogy édes anyjának az utolsó tisztességet megadja.

— Azonban — folytatta a grófné — a király megüzente nekem, hogy nem óhajta jelenléteimet. Ezért most 2 óra 15 perckor Calaisba utazom, a hol a férjem vár, vele fogom további utiprogramomat megbeszélni. Valószínűleg Angliába megyünk.

Temetés előtt.

Brüsszel, szeptember 23.

Henriette királyné temetésére a rendőrség rendkívül nagy óvintézkedéseket tett, mert attól tartottak, hogy a nép tüntetni fog a király ellen.

A berlini *Localanzeiger* értesülése sze-

rint Günther Ernő herceg és neje, a ki leánya Kóburg Lujzának, szintén teljesen elidegenkedtek Lipót királytól, e miatt el sem mentek a temetésre.

Windisch-Graetz hercegné (Erzsébet főhercegnő), Lónyay grófné leánya, már utban volt Brüsszel felé a temetésre, midőn anyjától táviratot kapott, hogy *ne legyen részt olyan temetésen, melyről az anyját kizárták*. A hercegné e sürgöny vétele után nem folytatta utját, hanem rögtön visszatért Prágába.

A XX. Siécle jelentése szerint Lipót király azért utazik már csütörtökön vissza Londonba, mert az orvosok ezt sürgősen ajánlották ezt neki.

A király nyilatkozik.

Brüsszel, szeptember 23.

Lipót király a brüsszeli lapokban ma nyilatkozatot tesz közzé, a melyben magyarázni igyekszik a Stefánia királyi hercegnővel szemben tanusított magatartását. Megengedi — ugymond — hogy Stefániának egyetlen vetke a Lónyay gróffal való házassága, de e házasság által Stefánia önmagát zárta ki a királyi családból s elvesztette a jogát ahhoz, hogy a királyi család szertartásaiban részt vegyen.

A királynak ez a nyilatkozata még kellemetlenebb feltűnést kelt, mint maga a botrányos eljárás, melyet leányával szemben tanusított. A királypárti lapok élénken elítélik a király nyilatkozatát, a radikális újságok pedig egész nyíltan seidelmaszák az uralkodót.

A város konverziója külföldi pénzzel.

(Arad vagyoni helyzete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 23.

Aradváros nagy kölcsöne, melyet az aszfalt kölcsön konvertálására és az Ujtelep csatornázására akarnak felvenni még mindig a levegőben lóg. A hazai pénzintézetek ajánlatai elfogadhatatlanul drágák voltak, amennyiben a pénzügyi bizottság nem javasolta a kölcsönnek egyik pénzintézettel való megkötését sem.

Amióta ennek a nagy konvenzióknak terve fölmerült, Lócs Rezső pénzügyi tanácsos, a pénzügyi bizottság elnöke, folytonos érintkezésben van hazai és külföldi pénzintézetekkel, alapos tárgyalást folytat ezekkel és pedig, állítása szerint, az eredmény reményével. Egész köteget tesznek ki már a konvenzió iratai s alig van neves cég, melytől ajánlatot ne kértek volna. Drezdai, berlini, kölni, bécsi, amsterdami, brüsszeli, frankfurti és párisi cégek ajánlatai fekszenek Lócs Rezső előtt, s ezek kiterjednek egyként a konverzió megkötésére és annak közvetítésére is.

Az adóügyi tanácsos kimutatást készített a város teljes anyagi helyzetéről, mennyi a vagyona, mi a biztosíték, mekkora a fizetési képessége, stb. s ezt küldte meg a pénzintézeteknek, hogy ezek, mielőtt még leküldenék megbizottaikat tájékozva legyenek a város pénzügyi viszonyairól. Különösen két vállalat: a híres bécsi *Bleischroder S.* bankház és a belga *Caisse D' annuités* foglalkoznak komolyan Arad konverziójának tervével s ha velük nem is, de általuk valószínűleg sikerülni is fog a kölcsön megkötése. Ilyen módon lehet előreláthatólag elérni azt, hogy külföldi pénz jöjjön be Arad terheinek megváltására.

Bebizonyosodott tény, hogy szemben a folyton emelkedő községi adóval szükség van

erre, hogy könnyítsenek a városnak ezen a terhén azáltal, hogy az évenkénti kamatterhet lehetőleg leszállítsák. Ezzel lehet javítani a költségvetésen anélkül, hogy újabb teherrel rónák meg a város közönségét.

Az a kimutatás, melyet Lócs Rezső tanácsos készített a város vagyoni helyzetéről, tartozásairól, ingó- és ingatlan vagyonainak értékéről, továbbá arról, hogy tőkeveszteség, bekebelezési díjak címén mennyit veszített a város, mennyi az évenkénti törlesztési kötelezettsége, mennyi ebből az annuitás és a kamat, mennyi és mely ingatlanai vannak lekötve, mi a tőkésített helypénz s a köveztvám tőkésített értéke, végül minő biztosítékokat képes nyújtani, stb. — ez a kimutatás nyomtatásban is meg fog jelenni s kétségtelenül a legalaposabb tájékoztatója lesz a törvényhatóság tagjainak is a konverzió ügy tárgyalásainál.

Az elveszett milliók.

(A sikkasztó bujdosása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 23.

Jellinek Endréről, dacára a legmesszebb menő nyomozásnak, pozitív hír még ma sem érkezett. A Länderbanknál még most sem fejezték be egészen a vizsgálatot, de — mint irtuk — már eddig is megállapították, hogy a hiány nem 4,600.000, hanem legalább is hat millió koronára rug. Hír szerint a mai nap folyamán még egy embert le fognak tartóztatni. Ma délig még nem találták meg Jellinek nyomát. A bécsi rendőrség, mely nagy energiával folytatja a vizsgálatot, ma is több embert hallgatott ki. A Józsefvárosi járásbírósg ma gondnokot nevezett ki Jellinek részére.

A Länderbank igazgatósága intézkedni fog, hogy mindazokat a hivatalnokokat megbüntessék, a kik Jellineknek a sikkasztást megkönnyítették vagy elősegítették. A bank igazgatósága legközelebb ülést tart, a melyen a pénztári osztály reformálásával fog foglalkozni.

A nyomozás eddigi adataiból azt következtetik, hogy Jellinek Kremsben van, vagy ott öngyilkos lett.

Egy másik tudósítás szerint az utolsó nyom Kremsbe vezet, ahol Jellinek kabátját és kalapját a Duna partján megtalálták. Az a feltevés, amelyhez a tegnapi hivatalos jelentések olyan szívósan ragaszkodtak, s amely Jellinek öngyilkosságát egész határozott formában portálta, ma már tarthatatlanná vált és pedig azért, mert bebizonyosodott, hogy Jellinek a Duna mellett megtalált kalapot magával vitte ugyan hivatalából, de szökése előtt egy bécsi kalapos üzletben még egy másik kalapot is vásárolt, valószínűleg azzal a számítással, hogy régi kalapját az üldöző rendőrség félrevezetésére valahogy elhagyhassa.

Ujabb felmerült annak a lehetősége is, hogy Jellineknek sikerült egéruat vennie s ma már biztos helyen ül valahol a külföldön, valószínűleg Angliában. Maga a londoni rendőrség is ezen a véleményen van és egész légió titkos rendőrt mozgosítottak Jellinek üldözésére.

Londonban általában azt hiszik, hogy Jellinek ott bujkál valahol álnév alatt, ami annál is könnyebben lehetséges mert Londonban nincs kötelező rendőri bejelentés.

Jellinek állítólagos cinkostársa, Pollák gépgyáros még mindig a rendőrség börtönében ül s csak holnap fogják a törvényszék fogházába átszállítani. Pollák üzletét és műhelyét tegnap hivatalosan bezárták és lepecsételték; munkásait és hivatalnokait kifizezte a bank és egyszersmind fel is mondott nekik.

Jellinek feleségét tegnap este ismét kihallgatták. Az asszony azt mondja, hogy felmondja költséges nagy lakását és szüleihez fog költözködni. A nyomozás Bécsben és Bécs környékén is erélyesen folyik. A Länderbanknál elkövetett nagy sikkasztás következtében számos bécsi bankintézetnél rovincsolást tartottak.

A Jellinek nyomozására kiküldött rendőrtisztviselő ma visszatért Bécsbe. Magával hozta Jellineknek felbontatott bőrtáskáját. Az véleménye, hogy Jellineknek csakugyan sikerült elmenekülnie, ezt pedig ügyesen kiesztelt terv szerint cselekedte.

A Länderbank igazgatósága — mint Bécsből jelentik — ma este kiadott kommunikációjában a különböző felmerült hírekkel szemben kijelenti, hogy a 4.3 milliónyi sikkasztott összeg semmi módon nem növekedett.

SPORT.

+ Arad kerékpáros bajnoka. A Meteor kerékpár klub f. hó 28-án rendezte évi szokásos Aradváros bajnoki versenyét, mely iránt sportkörökben már is élénk az érdeklődés. Az eddigi nevezések is arra vallanak, hogy a bajnoki szalagért nagy küzdelemre van kilátás. A bajnoki verseny a nagyváradi országúton lesz. Indulás d. e. 11 órakor a 190. sz. km. kőtől, forduló a Nagy-Zezind alatti 140. sz. km. kőnél, visszaérkezés a 190. sz. km. kőhöz. A bajnok tartozik a 100 km.-es utat 4 és fél órán belül megtenni, így az érkezés 3 és 4 óra között várható. Nevezni lehet szóval vagy írásban Reich Jakab versenytitkárnál (Széchenyi-gőzmalom). Nevezési zárlat szeptember hó 27-én este 10 órakor a Vass-kávéház klubhelyiségében. A versenyben résztvehet bármely aradi sportegylet tagja.

A vértanúk ünnepe.

(Gyászmise a Szabadság-téren.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 23

A Kossuth-ünnepet néhány héttel fekete nap követi: a nemzeti gyásznak ünnepe, amelylyel a magyarok az aradi vértanúk emlékeztét megülik. Aradon szent kötelességgé vált október hatodikának illő megünneplése s ennek a kötelességnek eleget teendő, a nemzeti ünnepélyeket rendező bizottság már megkezdte az előkészületeket.

A bizottság holnap, szerda délután öt órakor a polgári fiúiskola nagytermében, Kovács Vince elnöklésével tart ülést az október 6-ikán rendezendő ünnepek ügyében.

Az idén, Kossuth Lajos esztendejében, a szokottnál ünnepélyesebb lesz a vértanúk ünnepe.

Érdekessé teszi a gyászmise, amelyet, a melyet, amint értesülünk, a vértanúk szobra előtt, a Szabadság-téren fog megtartani Csák Czirják dr. minorita rendfőnök. — A Kőlcsey-utcai barakk-templom igen kicsi lenne az ünneplők befogadására, s ezért a vértanú-szobor előtt oltárt rögtönöznek, amely előtt hatalmas katalfalk emelkedik, tizenhárom címerrel. A katalfalk előtt lesz a szószék, amelyről az ünnepek szónokai beszélni fognak. Az ünnep hangulatát bizonyára emelni fogja a Szabadság-tér képe: az egyház oltára — a hazafiságé mellett.

A rendező-bizottság elnöke az idén Bartók Lajost, a Petőfi-társaság alelnökét kérte fel az alkalmi költemény megírására, aki ezt meg is ígérte.

A vértanú-szobor előtt tartandó ünnep szónoka, amint értesülünk, Variassy Lajos polgármester-helyettes lesz. A vértanú-szobor előtt fog még beszélni az egyetemi ifjuság kiküldöttje és esetleg az egyéb küldöttségek vezetői.

A veszélyhelyen tartandó beszédre Simay Istvánt, az aradi 1848/49-es honvédegyesület elnökét kérik fel.

Az aradi ünnep tervével kapcsolatban más eszme is merült fel. Ez év október 6-án leplezik le Zomborban egy aradi vértanú: Schweidel József szülőházán készült emléktáblát. A mai ülés határozatából valószínűleg üdvözlő iratot intéznek október 6-án a zombori ünnepélyre, elismerésül annak, hogy Bácska székhelyének vegyes ajku lakossága az aradi vértanúk kegyeletét hiven ápolja.

A megye újabb Krivány-kára.

(Ítélet egy régi pörben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 23.

Most, mikor a Krivány-pör bünjeleit, a gyámpénztári iratokat a törvényszéktől visszaszállították a megyei székházba, a vármegyét ismét kellemetlen módon foglalkoztatja Krivány. A sikkasztó gyámpénztáros újra pénzébe kerül a megyének, még pedig közel kétezer koronájába, melyet a fokozatos felelősség alapján kell Krivány helyett kifizetnie.

Ezuttal Krivány részéről nem sikkasztásról van szó, hanem olyan esetről, melyben Krivány Jánost csapták be, még abban az időben, mikor mint gyámpénztári ellenőr, „becsületes ember“ volt. Aki Kriványt, illetve a megyét becsapta, Kis Károly néhai új-panáti jegyző volt, kinek neve vagy ötven rendbeli sikkasztás, hamisítás és csalás, majd később Aradon elkövetett öngyilkossága révén lett ismeretessé.

Nagy szenzációt keltett annak idején a bűnös jegyző öngyilkossága, mert ugyszólván rendőri fedezet mellett vetett véget életének. Aradon elfogták s mikor egy rendőr bekisérte a városházára, közvetlenül a városháza kapuja előtt, köpenyegéből revolvvert rántott elő, s föbe lötte magát.

A szóban forgó eset is egyike Kis Károly sikkasztásainak. Plenner Katalin új-panáti sváb-leánynak, mint árvának Aradmegye gyámpénztárában 1016 forintja volt. Férjhez készülvén menni, ki akart venni a pénzből 60 forintot, s ez iránt Kis Károly jegyzőhöz fordult. A jegyző a leányt tudtán kívül nagykorúsította, s nem csak a 60 forintot, hanem az egész pénzt kivetette a gyámpénztárból s elsikkasztotta. A pénzből azután 60 forintot oda adott a leánynak.

Az 1016 forintot hamis nyugtával vette ki. A nyugta alá oda írta a leány nevét, s beállított a gyámpénztárba, hol szabálytalanul bár, de jóhiszeműleg kifizették Kisnek a pénzt. A nyugtán ott az ellenőr írása, mely így szól:

Kifizethető.

Krivány János.

A szabálytalanság abban állott, hogy a törvény szerint a pénzt vagy a leánynak személyesen kellett volna kifizetni, vagy pedig az előjáróság útján, postán kézbesíteni neki. Krivány azonban megbízott a jegyzőben.

Plenner Katalin ki egész vagyonából csak 60 forintot kapott, perhez folyamodott, hogy a pénzt visszanyerje. A per Kis Károly örökösei ellen irányult első sorban, ezek az örökösök azonban teljesen vagyontalanok. Az akkori gyámpénztárnok és a kiadó meghalt, örököseik hasonlóképen vagyontalanok. A felelős tiszt-

viselők közül egyedül Krivány van még életben, s így őt, fizetése képtelensége esetén pedig Aradmegyét, perelte a káros.

Krivány ellen 1885. év óta folyik a per, mely az akták nagy tömeggé történt felszaporodtával, hét év után, most ért véget. Az ítéletet Pogonyi Nándor albiró hozta meg, s közel kétezer korona erejéig elmarasztalta Kriványt, s folytatódólagosan — miután Krivány nem tud fizetni — Aradmegyét. Ha az ítélet jogerőre emelkedik, Plenner Katalin megindíthatja a biztosítási végrehajtást Aradmegye ellen.

Erdekes, hogy ez ügyben a megye ellen pereskedő asszonyt mint ügyvédje, Prekupás Illés dr. Aradmegye tisztii alügyésze képviselte, míg a sikkasztó jegyző örököseinek Keresztes Gyula dr. megyei tisztii főügyész az ügyvédje. Aradmegye érdekeit Szathmáry Béla dr., a megye volt tisztii alügyésze védte. Krivány ügyvédje az elhunyt Vörös Viktor, néhai megyei tisztii főügyész volt, ki azonban később lemondott a képviselétről.

Ügyvédje útján annak idején Krivány János azzal védekezett, hogy azért fizették ki a pénzt a jegyzőnek, mert Kis Károlyt vagyonos és becsületes embernek hitte s jobbnak vélte, ha neki adja át az összeget, mintha postán küldi el.

Ugylátszik, Kis Károly méltó ellenfele volt Kriváynak abban az időben, mikor még mind a ketten becsületes embernek hitték egymást.

TANÜGY.

(—) Az Aradvidéki Tanító-Egylet aradi fiók-bizottsága f. évi szeptember 25-én, csütörtökön d. e. 8 órakor rendes havi ülést tart, a templom-utcai fiúiskola I/B. osztályában. Ez ülésre ugy a bizottság tagjait, mint minden érdeklődő tisztelettel meghívunk Söfalvi György, elnök. Czobor Ottó, jegyző. Táragsorozat: 1. „Előgyakorlatok“ címen gyakorlati tanítás az I-ső osztályban. Tartja Maurer Mihály. 2. Ifjúsági egyesületek. Értekezés írta Vagács Ágoston. 3. Folyó ügyek. 4. Indítványok.

A tékozló Arad.

(Egy kis összehasonlítás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 23

A városok Araddal körülbelül egyidejűleg kezdték meg jövő évi költségvetésüknek összeállítását. Az egész vonalon uralkodik a takarékoság elve s a mely városokban az elődők gazdasági politikája észszerű és szerencsés volt, ott sikerül is a megtakarítás.

Hogy ez itt Aradon olyan nagyon nehezen megy, annak két feltűnő oka van: egyik a város nagymérvű lekötöttsége, másik szertelen bőkezűsége. Itt a példa rá: a pótdó folytonos emelkedése hogy mindakettő megbosszulja magát

Abból a körülményből kifolyólag, hogy a vidéki városok költségvetésüket irányozták elő, érdekes összehasonlításokat lehet tenni Arad és egy szomszéd város költségvetése között. Például Temesvár budgetjét vizsgálva első sorban, feltűnik az, hogy az ottani villamvilágítási vállalat, amely a város tulajdonában van, annyira jövedelmező, hogy a kösvilágítás Temesvárnak egy krajcárjába sem kerül. Arad évről-évre többet és többet ad ki erre a célra. Az idén negyvenkét ezer koronát költött, a jövő évben már kerek negyvenhat ezer koronát fog világításért fizetni.

Feltűnő Temesvár költségvetésében az is, hogy ott nyugdíjazások címén nincs több kiadás, mint bevétel, mert a nyugdíjalap jövedel-

mei fedezik a terheit. Nálunk legalább azt lehetne megtenni, hogy meggondolnák egy kissé a nyugdíjazásokat s akkor nem kellene évenként hetvenezer koronát ráfizetni az alap jövedelmeire. Tanulhatunk Temesvártól.

Győr város valóságos bűvészettel készíti a költségvetéseit. Pótadója a jövő évben is 58 százalék marad, bár szükséglete a jövő évben 87.999 koronával emelkedett s emellett az utadón kívül semmi egyéb mellekadója nincs.

Csak a mi pótadónk játssza az ismert aeso-pusi mesében a béka szerepét.

HIREK.

Álhirek az aradi bankfiókról.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 23.

Az osztrák fővárosban ma rémnirek terjedtek az *Osztrák-Magyar Bank aradi fiókjának* zétéről.

A *Zeit* című bécsi ujság telefonon kérdőzködött szerkesztőségünkönél egyes bécsi lapoknak azon híre felől, hogy az osztrák Magyar bank aradi fiókjának visszaélések pattantak ki, bizonyos hamis aranypénzek forgalomba hozatala körül. Természetesen, egyéb nem lehetett a válasz, hogy ilyesmiről Aradon nem tudnak semmit, s az illető lapok híre kétségtelenül felültetésen alapul.

A hír vétele után lapunk tudósítója fölkereste az aradi bankfiók vezetőségét, a hol azt adták bírni, hogy az illető lap a fiókjának zétéről is tudakozódott az állítólagos visszaélések felől, a melyekről azonban szó sincs. A dolog valószínűleg tévedésen alapul. Az osztrák magyar bank *nagyvárad* fiókjának zétéről — a mint az *Aradi Közlöny* is pár nap előtt megírta, — hamis aranyat hoztak beváltani, a melyet tulajdonosa egy lövészversenyen nyert. A mikor ezt a hírt Bécsbe üzenték, vagy a mikor a bécsi lap tudakozódott annak valósága felől, valószínűleg összetévesztette *Aradot Nagyvárad*dal. Ez annyival inkább lehetséges, mert újabb a telefon kezelésnél a magyar helységnevet kell használni, s a bécsiek, a kik a *Grossvardein* elnevezést szokták meg, *Várad*-ot könnyen összetéveszthették *Arad*-dal. Ennek a tévedésnek révén kerülhetett rossz hirbe, minden alap nélkül, az aradi bankfiók.

Megjegyezzük, hogy a *Neue Freie Presse* és a *Neues Wiener Journal* mai számában az aradi bankfiókra vonatkozó áhír *nem foglaltatik*. Hogy mely bécsi lapok közlik, arra nézve nem kaptunk értesülést.

Halál egy dinnye-mag miatt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 23.

Egy aradi gyári munkás két éves kis gyermeke egy dinnye-mag miatt halottja lett ma. A csöppnyi kis leányka ebéd közben lenyelt egy dinnye-magot s megfuladt rajta.

A család, mely a Fejsze-utcában lakik, görög-dinnyével fejezte be ma ebédjét. A legfiatalabb gyermekük, egy két éves kis lányka szintén az asztalnál ült s egy kis kanállal szűr-csölgette a görög-dinnye levét. A kanálába egy dinnye-mag került, ez megakadt a kis gyermek torkán s *halálát okozta*.

Előbb csak lélekzete lett nehéz a kis gyermeknek, később fuldokolni is kezdett. Az anya vizet itatott gyermekével, nem tudván még akkor mi baja van, ez az óvszer azonban nem használt. A kis lányka egyre jobban kezdett fuldokolni, annyira, hogy orvoshoz kellett menni vele.

Leitner Ernő dr. és Hecht Adolf dr. or-

vosok megállapították, hogy a lányka torkában dinnyemag van, akkorára azonban már olyan mélyen bent volt a torokban, hogy *kivenni nem lehetett*. A kis lányka életét csak úgy gondolták megmenthetőnek az orvosok, ha a megakadt dinnyemagot letolják a torkán. Ezt a műtétet el is végezték s az anya nyugodt lélekkel vitte haza gyermekét.

Délután három óra volt, mire hazaértek s alig egy negyedórával később a *kis lány halva volt*. A halál közvetlen okát még nem állapították meg az orvosok, valószínűnek az látszik, hogy a mag vagy bent a bázsingot sértette meg, vagy a tüdőbe hatolt s ez okozta a hirtelen halált.

A rendőrség holnap fogja kihallgatni a szerencsétlen kis gyermek szüleit.

— Gyász a belga királynéért. A hivatalos lap mai száma közli: Legfelső rendeletre néhai *Mária Henrietta*, Ausztria született főhercegnője és Magyarország, Csehország, stb. királyi hercegnője, a belgák királynéja ő Felsegeért az udvari gyász szerdától, szeptember hó 24-től kezdve, tizenhét napon át a következő változtatással fog viseltetni: az első tíz napon: szeptember 24-től bezárolag október 3-ig a mély, és a további nyolc napon: október 4-től bezárolag 11-ig a kisebb gyász.

— Aradmegye virilistái. Aradvármegye törvényhatósági bizottsága legközelebbi ülésére a jövő évre érvényes birandó névjegyzéke a vármegye igazoló választmányának f. évi okt. hó 1. és 2-ik napján tartandó ülésében fog összeállítani. Az ülések a megye székházában *Boros Iván* vármegyei tb. főjegyző irodájában a fent kitett napokon mindenkor délelőtt 10-től 12 óráig tartanak. Felhívtnak mindazok, kik a legtöbb adót fizetők sorrendjének megállapításánál adójuk két-zeres beszámításának kedvezményében óhajtanak részesülni, hogy ebbeli jogosultságuk igazolása végett az igazoló választmány előtt a f. évi október hó 1. és 2-ik napjaira kitűzött ülések tartama alatt szóval, vagy írásban arról is inkább jelentkezzenek, mert a ki nem jelentkezett, vagy jogosultságát igazolni nem tudja az adó kétszeres beszámításának kedvezményétől ezen alkalomra fog elesni.

— Desselwffy püspök Abbáziában. *Desselwffy Sándor* csanádi megyés püspök közelebb hosszabb üdülésre Abbáziába utazik. *Wittenberger Antal*, a püspök oldalkonoka ezért tegnap Abbáziába ment, hogy a szükséges előintézkedéseket megtegye. A megyés püspök egészségi állapota egyébként teljesen kielégítőnek mondható. Az egyházmegye fontosabb ügyeit immár személyesen végzi és tettereje rég volt oly nagy, mint az utolsó időkben, amikor a legcsekélyebb dolog sem kerüli ki figyelmét.

— Törökösön. A magyar kir. államvasutak Arad-Uj-Arad közötti szakaszán a régi, rozoga marosi fahidat újra építik — *fából* és pedig amint alkalmunk volt meggyőződni, jobbrészt *fenyőfából*. Hát szép dolog a kegyelet és a marosi fahiddal szemben érthető is, mert a múlt század építési módjának méltó emléke, de hogy gazdaságos-e minden két-három esztendőben százezer koronát kidobni? Arra mi megfelelni nem tudunk.

— A kiegyezési tárgyalások. Bécsből táviratozzák lapunknak, hogy a vámtarifa ügyében ma ismét folytatták a tárgyalásokat. *Szell Kálmán* miniszterelnök, *Darányi Ignác* földművelési- és *Láng Lajos* kereskedelemügyi miniszterek a szakeladókkal ma Bécsbe érkeztek a kiegyezési tárgyalások folytatására. A két kormány tanácskozásai délután 3 órakor kezdődtek. Tekintettel az anyag nagyságára és a je-

lentékeny vélemény eltérésekre, a tárgyalásokat holnap és holnapután is folytatják.

— A braganzai herceg gondnokság alatt. Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy *Ferencz József* braganzai herceget, kinek nevét legutóbb a londoni botrány révén emlegették az összes európai ujságok, viselkedésére való tekintettel *gondnokság alá helyezték*. A fiatal herceg gondnokául *Károly Lajos* Thurn és Taxis herceget rendelték ki.

— Schwarcz Gusztáv áttérése. Budapestről jelentik, hogy dr. *Schwarcz* Gusztáv, a budapesti tudományegyetem professzora s ez évi dékánja egész családjával áttért a katolikus hitre. Az áttérési szertartást *Tótfalusi* plébános végezte.

— Bucsu-estély. *Stauber* József aradi kir. főgimnáziumi tanárt tudvalevőleg a vallás- és közoktatásügyi miniszter a nagyváradai főreáliskola igazgatójává nevezte ki. *Stauber* már e hét folyamán elfoglalja új állását és eltávozik városunkból. Az aradi állami főreáliskola és kir. főgimnázium tanári testülete ma este, a Millenium sörcsarnok külön termében, barátságos estélyre jött össze, ahol elbucsuztak kedvelt kollegájuktól, ki hosszú ideig volt a reáliskola, majd a gimnázium tantestületének tagja.

— A mészárosok a főkapitánynál. A mészárosok és hentesek ipartársulata tegnap tartott ülésének határozatából kifolyólag a mészárosok küldöttsége *Müller Károly* ipartársulati ügyész vezetése alatt ma délelőtt megjelent *Sarlet* Domokos főkapitánynál, hogy az ismeretes *nyomtaték-ügygyel* kapcsolatos panaszát előadja. A főkapitány elismerte, hogy a marhahus kiméréséről szóló szabályrendelet, mely 1881-ben készült, *nem felelt meg a gyakorlatnak*. A huskimérés ellen a hatóság részéről soha intézkedés nem történt, sem a közönség részéről panasz nem tétetett. Elpanaszolták ezután, hogy a környékbéli községekből történő hus-behozatal mily káros a helybeli mészárosokra. Itt felemlítették, hogy a szabályrendelet értelmében, csak oly hus árusítása van megengedve, mely az aradi vágóhídon levágott és az állatorvos által megvizsgált élő állattól származik. Ha vidékről hozzák be a húst, ez az ellenőrzés elmarad. A főkapitány, a panaszok meghallgatása után, kijelentette, hogy általában meg fogja védeni a mészárosok érdekét, de a közönségét is. Ilyenformán *ha húst valószínűleg a régi alapon fogják kimérni továbbra is, és így a régi árak maradnak érvényben*.

— Az aradi gázművek új kézen. Megirtuk a minap, hogy az aradi légszeszgyár gazdát cserélt. Mint budapesti tudósítónk jelenti, a *M-g* holnap Aradra érkező száma erről az alábbi közleményt hozza: *A Központi légszesz- és világítási részvénytársulat*, mint értesülünk, megvette az aradi gázműveket. Ugyanezen társaság szerződést kötött a világítás elvállalására *Érsekujvárral* is, a hol gyárat épít. E légszeszgyárak igazgatója *Keller Ottó* Viktor lesz. *Érsekujvárott* vizgázberendezés készül, e nemből az első Magyarországon. A társulatnak ezek szerint *Eszéken*, *Nyitrán*, *Kassán*, *Szegeden*, *Győrött*, *Érsekujváron* és *Aradon* lesznek gázműgyárai.

— A katonaság köréből. A hadsereg rendeleti lapja közli, hogy *Serb* Tódor hadapród-tiszthelyettes, a cs. és kir. 2-ik gyalogezredtől Aradra helyezettetett át a 33-ik gyalogezredhez. *Józsa* *Purgly* János, csász. és kir. 13-ik huszárezredbeli hadnagy szolgálaton kívüli viszonyba helyeztetett.

— Kossuth-ünnep. *Szentleányfalváról* írja tudósítónk: *Szentleányfalva* község ma tartotta meg Kossuth emlékünnepe nagy lelkesedéssel. Délelőtt a református templomban volt ünnepi

istentisztelet, hol a zsufolt padsorok közt Juhász Sándor lelkész tartott egyházi beszédet, bele-
szöve Kossuth nagy alakját. Azután a községe-
háza udvarán diszgyűlés volt, hol a községi
jegyző indítványára Kossuth érdemeit jegyző-
könyvbe iktatták. Innen a ref. iskola udvarára
vonult a közönség. Itt folyt le a tulajdonképeni
ünnep. Emlékbeszédet Juhász Sándor ev. ref.
lelkész mondott, szavalatokat pedig Tarkó Já-
nos ref. tanító és Kremmer Vilmos közs. irnok
tartottak. Délután a református iskola növén-
dékei tartottak ünnepélyt, este pedig az egy-
ház részére bál volt. A kivilágított utcákon ké-
ső órákig muzsikaszó hangzott.

— **A város hirdetései.** A város jövő évi
költségvetés-előirányzatát tárgyalta ma délelőtt
a hármass bizottság s ennek tárgyalásai közben
hosszabb vitát keltett a városi hatósági hirde-
tések közzétételének módja. Felhozták ez ellen,
hogy az a mód, a mely szerint a város jelen-
leg közzéteszi hirdetményeit, nemcsak, hogy
megtakarítással nem jár, de sőt jóval drágább,
mint amilyen azelőtt volt, s emellett nem felel
meg sem a közönség, sem a város követelményei-
nek, amennyiben kontaktust nem hoz létre a
két érdekelt fél között. Egy krajcáros napilap-
nak száz forintot fizettek eddig, most pedig
egy protekciós hetilapocskának százakat adnak,
jóllehet sokkal kevesebb nyilvánosságot képvise-
sel, mint az előbbi napilap. Tehát nem az ár,
hanem a portéka ellen van kifogás, amely eb-
ben az esetben akkor is drága lenne, ha olcsó
volna. Alapos vitakozás után a bizottság abban
állapodott meg, hogy megkérte a polgármes-
tert a napilapokkal való tárgyalásnak újból
leendő felvételére abból a célból, hogy az ezek-
kel megállapítandó hirdetési-díjakat még ebbe a
költségelőirányzatba felvehessék.

— **Merénylet a cár ellen.** Szentpétervár-
ról azt táviratozzák, hogy Miklós cár el-
len újból merénylet készült, a melyet ide-
jekorán felfedeztek és megghusítottak. A
cár a kurszki hadgyakorlatokról volt ha-
zatérőben; ezt az alkalmat akarták fel-
használni a merénylők tervük kivitelére.
Ugy a nikolai, mint a varsói vonalokon
felszedték a vasuti sineket, mert nem vol-
tak tisztában azzal, hogy az udvari va-
sut melyik irányból tér vissza. A nikolai
vonalon, melyen a cár utazott, az őrsze-
mélyzet idejekorán észrevette a veszélyt,
a varsóin azonban az északi express-vonat
kisiklott és több kocsit erősen megrongá-
lódott.

— **Huszárönkéntesek tisztvizsgája Aradon.**
Az aradi cs. és kir. 3. és a nagyváradi cs. és
kir. 7. huszárezred önkénteseinek tiszt viz-
sgáit az idén Aradon a közös lovassági lakta-
nyában tartották meg. A vizsgálatokon Rieger
Ferenc vezérőrnagy, lovasdandárparancsnok el-
nökölt, s a vezérkar részéről Thiermann temes-
vári vezérkari őrnagy volt a vizsgáló bizottság-
ban. A vizsgálatokat ma fejezték be, még pe-
dig aránylag igen jó eredménnyel, a két hu-
szárezred tizenhárom önkéntese közül a vizsgát
letette tizenegy, elbukott kettő.

— **Anyakönyvvezetők kinevezése.** A bel-
ügyminiszterium ideiglenes vezetése-vel meg-
bizott m. kir. miniszterelnök Aradvármegyé-
ben, a berzovai anyakönyvi kerületbe Knauer
József jegyzőt anyakönyvvezetővé, továbbá a
simonyfalvaiba Csik Sándor állami tanitót, a
kerületszékhelyre pedig Campian György jegyzőt irnok-
ot anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki
és Knauer Józsefet és Csik Sándort a házasságköté-
ségi anyakönyv vezetésével és a házasságköté-
sénél való közreműködéssel is megbízta.

— **Öngyilkosság vasuti sineken.** Az arad-
csanádi vasutak Szeged-aradi vonata elő Bat-
tonyán öngyilkossági szándékkal a sinekre ve-
tette magát közvetlenül a robogó vonat előtt

Peják Mirkó battonyai jómódu földmivelő. Pe-
ják a sinek mellett csendesen haladt a batte-
nyai állomástól Pécska felé s a ma délutáni
Szeged felől Aradra érkező vonat az állomás-
tól mintegy öt-hatszáz méternyi távolságban
érte utól. Peják Mirkó erre hirtelen a sinekre
dobta magát s a robogó vonat, melyet megállí-
tani már nem lehetett, az öngyilkosnak egész
felsőrészt összeroncoltta. Tettének okát eddig
még nem tudják. Pejákot iszákos embernek is-
merték s így nem lehetetlen, hogy öngyilkos-
ságát is részeg fővel követte el.

— **Budapest nagy kölcsöne.** Budapest fő- és
székváros a szünet után ma tartotta első köz-
gyűlését. Mint tudósítónk táviratban jelenti, a
közgyűlésnek legfontosabb tárgyát a főváros
huszonnyolc millió forintos 4 $\frac{1}{2}$ százalékos köl-
csönének konvertálása képezte négy százalék-
ra. Az erre vonatkozó indítványt egyhangulag
elfogadták.

— **Posta a Tökölly-téren.** Schöpflin Ágost
kir. tanácsos, nagyváradi posta- és távirat-
igazgató, a következő értesítést teszi közzé:

A Vécsey-utca 17 szám alatt létezett Arad
1. számú postai gyűjtőhelyeket folyó évi októ-
ber hó 1 én a Tökölly-tér 2. számú házba he-
lyezem át, illetve a mondott napon és helyen
Springer Emma postagyűjtő kezelésében meg-
újítom. A gyűjtő helynél fel lehet adni a.) bel-
földre, Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába és
Németországba szóló legfeljebb 400 korona ér-
tékű készpénzt, vagy drágaságokat nem tartal-
mazó csomagokat azzal a korlátozással, hogy
gyűjtő ugyanazon feladótól naponként legfeljebb
10 csomagot fogadhat el. Azonkívül a gyűjtő-
helynél mindennemű postai értékcsökkenést is áru-
sítanak. Hivatalos küldeményeket a gyűjtőhely-
nél nem vesznek fel. Közönséges magánlevele-
zést pedig a gyűjtőhelynél kifüggesztett levél-
gyűjtő szekrénybe kell bedobni. A gyűjtőhely
által kiállított feladóvevények hitelessége és bi-
zonyítóereje teljesen azonos érvényességű a m.
kir. postahivatalok által kiállított feladóvevény-
ek hitelességével és bizonyító erejével. A
gyűjtőhely hétköznapokon délelőtt 8 órától 12
óraig és délután 2 órától hat óráig, vasárnapo-
kon és hétköznapokra eső ünnepnapokon pedig
délelőtt 9 órától 10 óráig áll a közönség ren-
delkezésére.

— **Dankó Pista beteg.** A beteg népdalköltő
állapota megint rosszra fordult. Ezt jelenti
Dankó Pista magairta levele, melyben keserve-
sen panasolja, hogy milyen élet-halál harcot
viv a kórral, mely ismét ágyba döntötte. Dankó
Pista ezt a levelet abból az alkalomból írta,
hogy tegnap H.-M.-Vásárhelyen előadták a nép-
színművét: a „Halász szeretőjét” és a vásár-
helyi premieren nem jelenhetett meg. A szín-
igazgatónak kesereg, hogy lehetetlen volt meg-
tennie az utat. Tegnap a fővárosba ment, hogy
ott találkozzék san-remoi orvosával, akivel is-
mét megvizsgáltatta magát. Az orvos azt mondta,
hogy minden ut egy darab tüdejébe kerül.
Ezért San-Remóba sem engedi a beteget, ha-
nem szanatóriumba küldi. Majd ha ott meg-
erősödik, akkor is csak a luksuszvonaton meg-
kezdheti az utat; Budapestről visszafelé már
első osztályon hozta Dankó Pistát a felesége,
hogy a beteg fekve maradjon. „Ot éve már”
— írja Dankó, — hogy szenvedek, de még
ilyen beteg sohasem voltam. E sorokat is az
ágyban írom. Meg kell már örülnöm. A sze-
meim fájnak a sok sírástól.

— **Jutalom-kiosztás.** A Neuman Ede-alapít-
vány kamatait holnap, szerdán reggel kilenc
órákor osztja ki Instilóris Kálmán polgármes-
ter a segélyre szoruló aradi és gáji szegények
között.

— **A városatyák szaporítása.** Temesvárról
táviratozza tudósítónk: A belügyminiszter jóvá-
hagyta Temesvár város február hóban hozott
új szervezési szabályrendeletét, mely a bizott-
sági tagok szaporítását 62 taggal az 1904 év
végére halasztja, továbbá számos új állást szer-
vez és a hivatalnokok ötödévi 10 százalékban
megállapított pótlékait kettőtől négyre szapo-
rítja.

— **Az aradi várbörtön új lakói.** Megirtuk
tegnap, hogy az adakaleh i őrséget, mely Or-
sovára szökött mulatni, az aradi vár börtönébe
zárták. A bohém katonák súlyosan fognak
megbűnhődni ezért a kihágásért, s velük együtt
az a két szegedi katona is, kiket a polgári
életben aprónak látszó dolgokért hoztak az
aradi várba. Az egyik Pataj Sándor közlegény.
Pataj megmenekült az idén a nagy manőver-
től, s Szegeden töltötte idejét. Most azért ke-
rült Aradra, mert egy bajtársának az asztalon
feledett pénzéből elvett negyven krajcárt. Cseh
Albert, a másik fogoly sorsa sokkal mostohább.
Harmadik esztendejét szolgálta már, fölvitte a
káplárságig. közel állt a leszereléshez, szóval
az utolsó lépcsőn botlott meg. Történt, hogy az
egyik közlegény ládájából elveszett egy ing. A
káros jelentést tett róla Cseh káplárnak, aki
nagy hangon kiadta a rendeletet, hogy motoz-
tassék meg az egész szoba. Hozzáálltak tehát a
motozáshoz, sorra nyitak ki a ládák, de az el-
veszett portéka nem került elő. Erre akcióba
lépett az őrmester, mint felsőbb hatóság és ki-
bontotta a káplár ládáját, amelyből szerény-
kedve került elő az ing. Ez a hitvány holmi,
alig ér néhány hatost, megakasztja most jó
időre a magárol megfélekedett katona életpá-
lyáját.

— **Árpád-kori város.** A tolnamegyei Ozora
mellett egy Árpád korabeli város nyomára akad-
tak. Gyánt pusztán sok régi téglát hozott fel-
színre a gőzeke. A pusztá bérloje, Gyrey Ri-
kárd értesítette a leletről Wosinszky Mór szeg-
zárdi muzeum igazgatót. A tudós régész azon-
nal megjelent a helyszínén és konstata, hogy
Némeditől délre Gyánt-pusztán a praehistóri-
kus védőművé átalakított Nebajsa helynek
éppen átellenében fekszik az érdekes lelőhely.
Több holdnyi területen egész községnek épü-
letmaradványait emelte ki a gőzeke; egyes ku-
pacokban mindenütt Árpádbáz-korabeli edény-
töredékek kerültek felszínre. A lelőhely közé-
petáján van a templom, melynek alapfalait
kitisztítván, egészen épen került elő a szintén
Árpádbáz-korból való, a téglákból következtet-
ve, körülbelül 13. századbéli templom. Szent-
élyei, szentélypillérei, hajója és a torony alap-
falazata is tisztán láthatók. A szentélyben 9
csontváz volt; a templom körül pedig akkori
szokás szerint a temető terület el, ahol a csont-
vázak összekulcsolt kezekkel fekszenek. Ere-
detileg fakoporsókban voltak, de most már
csak a rozsdás szegek maradtak meg a kopor-
sokból.

— **Visszavont petició.** A minap egy szolnoki
híradás utján megirtuk, hogy a dr. Kiss Ernő
szolnoki képviselő mandátuma ellen beadott
petíciót, mely már a vizsgálat stádiumában volt
Kreutzer választói visszavonni szándékoztak. A
visszavonási kérvény ma tényleg beérkezett a
Kuriához, amelynek választási tanácsa egyik
legközelebbi ülésében határoz a további eljárás
beszüntetése iránt.

— **Kereskedés drágakövekkel.** A kereske-
delemügyi miniszter kimondotta, abból az al-
kalomból, hogy külföldi s különösen osztrák
ékszerészek Magyarországon házalást folytattak
és megrendeléseket gyűjtöttek, hogy foglalatlan
drágakövek és gyöngyök elárúsítása végett kül-
földről érkező kereskedők látogathatják a hazai
ékszerészeket és a kínált árut azonnal át is
szolgáltatathatják. Az ilyen üzletet sem a házalás,
sem a megrendelés-gyűjtés sorozatába nem le-
het helyezni; az ilyen külföldi kereskedőket
csakis arra lehet és kell szorítani, hogy a fog-
lalatlan drágakő elárúsítására előzetesen ipar-
igazolványt váltssanak.

— **Sikkasztó árvaszéki ülnök.** Békés-Csabá-
ról jelentik, hogy az ottani árvaszéknél a mi-
nap sikkasztásnak jöttek a nyomára. Kiss Kál-
mán árvaszéki ülnök, míg az elnök szabadsá-
gon volt, nagyobb összeget sikkasztott el az
árvák pénzéből, a vizsgálat eddig 1500 ko-
rona hiányt fedezett fel. A sikkasztást ugy
követte el, hogy a felektől felvette a pénzt
és nem szállította be a pénztárba. Kisst a

vizsgálóbíró ma letartóztatta. Érdekes, hogy Kiss Kálmán azelőtt Udvarhelymegyében volt árvaszéki ülnök s ott egy esztendővel ezelőtt ugyanilyen sikkasztást követett el. Édesatyja megtérítette ugyan a kárt, az udvarhelyi törvényszék mindazonáltal hathónapi börtönre és háromévi hivatalvesztésre ítélte. Kiss megfélemezte az ítéletet s nem várva be a kir. tábla ítéletét, nyilván hamis bizonyítványokkal megválasztatta magát Békés-Csabán.

— **Változások a csanádi klerusban.** Desseffy Sándor megyés püspök a következő segédlelkészeket helyezte át: *Schweninger* Jakabot *Glogovácra*, *Zsombolyára*, *Witwer* Miklóst *Szöregre*, *Glogovácra*, *Lesnyák* Józsefet *Vingárról* *Szöregre*, *Varganics* Józsefet *Krassováról* *Vingára*, *Berky* Jánvst *Mező-Kovácsházáról* *Krassovára*, *Kovács* Lajost *Szt. Hubertől* *Mező-Kovácsházára*, *Weber* Mihályt *N. Szt. Péterrel* *Szt. Hubertre* és *Gaált* *N. Szt. Péterre* kápláni minőségben.

— **Egy katolikus pap házassága.** A marosvásárhelyi szemináriumnak egyik pap tanárától, *Olti* Mózesről, tavaly híre járt, hogy házasodni akar. Erre a híre Oltit áthelyezéssel fenyegették. Olti az erdélyi róm. kath. egyházmegyéből való elkocsátását kérte s mikor ezt megtagadták, otthagya a katolikus gimnáziumot, áttért a református hitre és legközelebb egybe fog kelni szíve választottjával.

— **Tűz a családi erdőben.** Ma délelőtt 10 órakor a városháza toronyra tüzet jelentett: ég a családi erdőszőlők. Az aradi rendőrség és a tűzoltók — bár a családi erdő a pécskai fészkelő és tűzoltóság területébe tartozik, — kivonult a nagyerdőhöz. Szerencsére azonban nem az erdőszőlők, hanem az ennek szomszédságában elhelyezett három szalmakazal és egy szénakazal égett. Ezekhez közel állott egy jégverem, ez is tüzet fogott s négy helyről hatalmas lángok kezdtek nyaldosni a két erdőszőlőt és a nagyerdő fáit. Oltásról szó sem lehetett s a tűzoltók csak a melléképületek megmentésén dolgoztak: ez szélsőséggel mellett sikerült is, bár a környéken akkora volt a vihar, hogy a választó- és fejsze-utakból kellett a tüzhöz szállítani a vizet. A kár körülbelül nyolcszáz korona s a kincstárt terheli mint tulajdonost. A tűznek, amely még most is ég, oka ismeretlen.

— **Nyolcvan diák veszedelme.** A váci gymnasium első osztályának növendékei csaknem szerencsétlenül jártak a minap. *Haris* Béla tornatanár nyolcvan kis diákkal már a tornateremben időzött, a mikor észrevették, hogy a menyezeten repedések mutatkoznak s a vakolat is hull a falról. A tanár jelentést tett a veszedelemről *Halmy* László igazgatónak, aki sürgősen elrendelte, hogy a diákok hagyják el a tornatermet. Hatvanan már kívül voltak, de husz fiu még az ajtónál tolongott, amikor a terem menyezetének nagy része óriás dördüléssel beszakadt. A lehulló kövek szerencsére senkit sem sértettek meg. Az igazgató távirati jelentésére megjelent *Vácott Salkovics* kir főmérnök, aki megállapította, hogy a menyezeten lévő összes gerendák elkorhadtak s ez okozta a bajt. A gymnasiumot öt év előtt építették *Schuszter* Konstantin adományából.

— **Őszi áruk megérkezése** Porter Vilmos Nagy-Aruházában, a Szabadságtéren! A vasut és a posta egyre szállítja Porter Vilmos cégnek az őszi és téli árukat. A friss árukból kaphatók már a következők: Férfiaknak: posztó és bélelt bőrcipők, halina csizmák, alsó trikók, sapkák, kalapok, harisnyák, keztük, uti-takarók, stb. Nőknek: posztó és bélelt cipők, bluzok, trikók, kötött keztük, színházi fejkötők, zsüponok, alsószojnyák, harisnyák, stb. Gyermeknek: bélelt cipők, posztó cipők, alsó trikók, gyermek szövet és posztó ruhácskák, sapkák, kalapok, kötött keztük, fejkötők, patent harisnyák, gyermek csizmák, stb. Mindenből elsőrangú újdonságok a legolcsóbb áron!

— **T. Üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőseggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Sikkasztó ügyvéd.

(Fiskális a törvényszék előtt.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 23.

A budapesti büntetőtörvényszék ma délelőttre tüzte ki *Grün* Ede dr. budapesti ügyvéd sikkasztási bűnügyeit tárgyalásra. A bűnös ultra tévedt fiatal ügyvédet ez év május havában tartóztatta le a rendőrség a beérkezett feljelentések folytán. Letartóztatása fővárosszerte nagy feltűnést keltett, dacára annak, hogy mindenki tudta, hogy dr. *Grün* költekező életmódja sehogyssem áll arányban magyar-utcai ügyvédi irodájának sovány jövedelmével. Hogy *Grün* dr. a kliensei pénzét használta fel a saját céljaira rendszeren, az kétségtelenül kitűnik abból a feljelentésből, amelyet *Machán* Gusztáv és *Machán* Anna nevű kliensei tettek ellene.

Machán Gusztáv és *Machán* Anna 1899 évi november 13 án megvették 19000 koronáért özv. *Szauer* Gábornétól ennek *Ferenc*-utca 25. sz. a. lévő ingatlanát. Az adás-vételi szerződés megkötésénél *Grün* Ede dr. ügyvéd működött közre mint *Machánék* jogi képviselője, aki a vételárból az ingatlanról érdekelte kiskorukat illető $\frac{5}{12}$ ed része után járó 4588 kor. 84 fillért a szerződés kötése napján letétként átvette azon célból, hogy a kiskorúakra vonatkozólag az adásvételi szerződés jóváhagyását kieszközölje az árvaszéknél, mint gyámhatóságnál és hogy az átvett összeget ott elhelyezze.

Ugyanazon napon, mikor az adásvételi szerződés megkötöttét *Grün* Ede dr. még 130 koronát kapott *Machán* Gusztávól a bélyegkiadások lefedezésére. A következő december hó 4-én pedig *Grün* dr. *Radó* (*Rosenbaum*) *Zsigmond* nevű segédje által újabb 241 korona 86 fillért kért és kapott *Machánéktól* oly célból, hogy ebből az ingatlanon levő jelzálogterheket törlessze és a biztosítási díjat kifizesse. Végül 1900 év január elején dr. *Grün* *Pető* József nevű segédje útján ismét 1007 koronát kért *Machánéktól* a szóban forgó ingatlan átíratási illetékének kifizetésére. Ezeket az összegeket azonban *Grün* Ede dr. ügyvéd elmulatta. Mikor *Machánék* megtudták, hogy jogi képviselőjük mily rútul visszaélt az ő bizalmukkal s feljelentéssel fenyegették, dr. *Grün* beismerte elötük bűnét s kérte őket, ne jelentsék fel, mert az elsikkasztott összegeket megfogja téríteni csakhamar, mert nőül s hozományt kap. Addig is oltosítékul felajánlotta nagybátyjának *Urányi* (*Ungár*) *Miksa* poroszói lakosnak a jótállását. *Urányi* *Miksa* is kijelentette *Machánék* előtt, hogy tudomása van dr. *Grün* sikkasztásairól s kérte az is, hogy ne tegyék tönkre a feljelentéssel a könnyelmű ügyvédet, aki egy orfeumi leányra költötte *Machánék* pénzét.

Később, mikor *Machánék* feljelentették dr. *Grünt*, ez tadott mindent. A 4588 koronáról és az 1601 koronáról azt állította, hogy ezen összegeket nagybátyjának *Urányi* *Miksának* adta kölcsön *Machán* Gusztáv beleegyezésével.

De nemcsak *Machánékat* károsította meg *Grün* dr., hanem egy másik kliensét *Quarada* *Ferencet* is, aki átadott neki 220 koronát azzal, hogy adóhátralékát rendezze. Ezenkívül még 50 kroonát kapott *Grün* dr. munkadíj és bélyegköltés fejében. Ezen összegeket is elsikkasztotta.

Mikor kérdőre vonták *Grün* dr.-t, ez azzal védekezett, hogy *Quaradával* szemben követelése fejében tartotta meg a 270 koronát.

A büntető törvényszék úgy *Machánék*, mint *Quarada* panaszaira vád alá helyezte *Grün* Ede dr.-t sikkasztás büntetetei miatt. Vele együtt vád alá kerültek *Urányi* *Miksa* poroszói lakos, *Pető* József és *Radó* (*Rosenbaum*) *Zsigmond*, *Grün* dr. volt segédei bűnpártolás vétsége miatt, mert *Grün* dr.-nak a sikkasztások eikövetésében segítséget nyújtottak arra, hogy ez büntetlenül maradjon.

A mai tárgyaláson *Agoraszó* bíró elkökölt. A vádat *Böhm* *Alajos* dr. kir. ügyész képviselte. Vádlottak közül *Grün* Ede dr.-t börtönőr kísértte fel a fogházból a tárgyaló terembe. *Pető* és *Radó* megjelentek, de *Urányi* *Miksa* maga helyett egy orvosi bizonyítványt küldött,

amelyben a tárgyalásról való elmaradását kiementette.

Gál *Jenő* dr., *Grün* dr. védője, tekintettel *Urányi* meg nem jelenésére, a tárgyalás elnapolását kérte már csak azért is, mert a tanúk sem jelentek meg teljes számban. *Böhm* dr. ügyész ellenezte a tárgyalás elnapolását, de a törvényszék helyt adott a védő kérelmének s a mai tárgyalást elnapolta. *Grün* dr.-t nyomban az elnapolás kihirdetése után lekísérte a börtönőr a fogházba.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, szeptember 23.

A mezeli munkára előnyös időjárás van. A learatott helyeken javában folyik a szántás.

Jövő héten hozzá látnak a kukorica töréséhez, melyet a szüret fog követni. Ezzel a gazda megkapta a fáradtságos munkájának a gyümölcsét és kezdheti viszontagságos termelését előlről.

Az éjjelek hűvösek már és a nappal sem melegedik át.

Mai hetivásáron még élénk volt a forgalom. Elkelt mintegy 5000 métermázsa buza és 1500 métermázsa egyéb gabnanem, néhány fillérrel olcsóbb áron.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Uj-buza I-ső minőségű 6.60—6.70.
Uj-buza közép 6.30—6.50.
Tengeri névleges jegyzés 5.20—5.30.
Uj-rozs 5.20—5.30.
Uj-árpa 4.60—4.80.
Uj-zab 5.20—5.30.
Az irányzat lanyha.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 23

Déliőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv korlátozott. Bányai irányzat mellett 32,000 métermázsa került forgalomba, közben néhány fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabnanemek bányadtak. Időjárás hűvös.

Zárlat 12 órakor:

Buza októberre	6.81—6.82
Buza 1903. áprillisa	7.09—7.10
Rozs októberre	6.09—6.10
Rozs 1903. áprillisa	6.26—6.28
Zab októberre	5.62—5.63
Zab 1903. áprillisa	5.99—5.91
Tengeri szeptemberre	—
Tengeri 1903. májusra	5.49—5.50
Káposzta-repce októberre	11.45—11.55

Zárlat 5 órakor:

Buza októberre	6.84—6.85
Buza 1903. áprillisa	7.12—7.13
Rozs októberre	6.11—6.12
Rozs 1903. áprillisa	6.27—6.28
Zab októberre	5.61—5.62
Zab 1903. áprillisa	5.89—5.90
Tengeri szeptemberre	—
Tengeri 1903. májusra	5.53—5.54
Káposzta-repce októberre	—

Zárlat 5 órakor:

	korona
Osztrák hitelrészvény	687.25
Magyar hitelrészvény	739.—
Leszámlolóbank részvény	462.—
Rima-Murányi vasmű részvény	497.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	717.—
Közuti vasut	626.—
Városi villamos vasut részvény	328.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Szeptember 23. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 104—6 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 113—4 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 111—2 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 112—3 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 111—3 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 110—2 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 108—9 fillérig.

Sertéselészám. Szeptember hó 20. napján volt készlet 43,862 darab, szeptember hó 21. napján főlajtatott 3360 darab, szeptember hó 21. napján elszállított 523 darab, szeptember hó 22. napján maradt készlet 47,199 darab. — Üzlet: Szilárd.

Aradmegyei tanító urak figyelmébe!

Most jelent meg
INGUSZ I. és FIA

aradi könyvkereskedő cég kiadásában

Csik János
Aradmegye földrajza

számos aradi és megyei látképpel illusztrálva és két térképpel ellátva, a népiskolák III-ik osztálya számára.

Bolti ára 50 fillér.

Kapható minden könyvkereskedésben.

NAPIREND.

Szeptember 24. Szerda. Róm. kath. naptár: Gellért püspök. — Protestáns naptár: Gellért püspök. — Görögkeleti naptár (szeptember 11.): Teodóra. — A nap kél 5 óra 35 perckor, nyugszik 5 óra 36 perckor. — A hold kél 10 óra 23 perckor, nyugszik 0 óra 51 perckor.

Könyv-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11¹/₂—12¹/₂ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1¹/₂—2¹/₂ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereky-muzeum helyisége mellett a létező terem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Száraz, hűvös, később meleg.

CSARNOK.

Jegyzetek

az aradi vár ostromáról.

Irtá: Galsai Kovács Ernő, [9]
1848-49. honvédelem.

(Folytatás.)

Ezen időben az oláh zendülők Erdély felől a Maros völgyén ismét nyugtalankodni kezdtek. ellenük Asztalos Sándor százados lett kiküldve az aradi 29-ik számú zászlóaljjal.

Ezek Aradmegyéből minden csata nélkül szétűzték az oláhokat, Erdély széleibe is bementek, hol Zám községben Nopcsa báró kastélyát feldúlták, ki a magyarok ellenségének hírében állott a közönség előtt.

December 8-án Kedves Lajos százados egy század székelyei Lippára lett kiküldve, onnan bort, sört, és nagyobb mennyiségű lisztet szállítottak. Azonban midőn mindezeket Radnára a Maroson átszállítani akarja, egy nagyobb ellenség erő által megtámadtatott, s többembernek a veszteségével onnan elűzetett.

Erre december 11-én Gaál László aradi nemzetőrségi alezredes lett kiküldve 2 század székely gyalogsággal, egy század honvéd és két ágyúval az elfoglaltak visszaszerzésére; azonban ez idő alatt mindezen élelmi szereket az ellenség biztonságba helyezte, a melyek azután a mi részünkre végkép el is veszték.

Az is baklövés volt, hogy Máriássy csak egy századot küldött ilyen fontos megbízásban, s utána 8 nap múlva a nagyobb erőt, midőn mindezek egyszerre mehettek volna.

Ezen időben komor fellegek kezdtek Arad felé húzódni.

Az aradi várban az élelmi szereket már annyira elfogytak, hogy lóhús is alig volt. Ennek folytán a temesvári parancsnok elhatározta, hogy a várat élelmi és lőszerrel ellátja.

Azonkívül Temesvárról kimozdult minden rendelkezés alatt levő osztrák katonaság.

Az egész ellenséges erő állott 6000 emberből 18 ágyúval; a rendes katonaság száma csak 2600 ember, a többi oláh felkelőnek volt.

Mi volt ez mind a mi lelkes csapataink ellenében? Semmi! Szétszórták volna őket embereink, csak a vezér ismét bakot ne lőjjön. Ha összpontosított erővel ezeket meg támadjuk, — szét szórjuk őket, mint a szél a polyvát.

De éppen az okos vezér hiányzott nálunk más minden meg volt.

Midőn december 12-én biztosan tudomásunkra esett, hogy az ellenség bennünket megtámadni akar, Máriássy megkezdte a hadállásunkat rendezni, és pedig a védelemre, a helyett, hogy mi az ellenséggel támadólag szembe szálljunk, tudván a történelemből, hogy a magyar mindig a támadásban szokott erős lenni: de soha a védelemben.

Fellálásunk a védelmi csatára a következő volt:

Balszárnnyunk K. Szt. Miklós faluban Kisfalud (Engelsbrunn) ellenében volt, melynek kerítései és árkai lettek védelem kiigazitva.

Ide volt rendelve 4 század székely 3 ágyúval, a melynél tősgyökeres német tüzérek voltak, kik még óhajtották és nyilvánították is, hogy alig várják az osztrák kamarádokkal bucharschaftot inni. Ezek az osztrák 5. sz. tüzérezredből valók voltak, kik nálunk akarattuk ellenére rekedtek meg.

A székelyek kedvtelének voltak, kiket szintén csak erővel kellett nálunk itt tartani, mert mindig haza, Székely-földre akartak menni. Aztán a 30-ik zászlóalj 2. százada Bornemisza János vezénylete alatt.

Ezek voltak tehát azon a ponton, ahol az ellenség támadása zömét várhattuk.

De még helyes védelmi helyzetük sem volt meg, mert közvetlen a hátuk megett voltak a szalmafedelű parasztházak, melyek ha tüzet fognak, a védőknek ott maradásuk nem is lehetett.

K. Szt. Miklós mellett, Réthát falu felé volt egy sűrű kert egy pajtával, mely körülárkoltva volt, s az árkok szintén most kijavítva lettek. Itt volt elhelyezve 2 század székely, 2 század honvéddel és 2 ágyúval.

Azután a szt.-miklósi kaszárnya előtt voltam én, vezényletem alatt 2 század honvéddel, egy 6 fontos sugár és egy 7 fontos vaságyúval, egy kis sánccban.

Uj-Arad alatt volt megint egy hasonló kis háromszegű s hátul nyitott sánchasonló erővel.

Uj-Aradnál az országut Temesvár felé el volt torlaszolva honvédekkel és 2 ágyúval megakva.

Az uj-aradi temető szintén meg volt rakva védelmi csapatokkal és 2 ágyúval.

Zsigmondháza volt a békési önkéntesek egy torlasz megett 2 ágyúval, a várbeliek kiütése ellen.

A csálai erdő melletti hidfőnél volt ismét 2 század honvéd három ágyúval, mely azonban összeköttetésben a többi védművekkel nem volt, melynél fogva az odaváló visszavonulásukat az ellenség elzárhatta.

A Maroson túl, Mikalacán volt az 58-ik zászlóalj, Aradon volt az aradi 29-ik sz. zászlóalj és mindenféle nemzetközi csapatok.

Ezen felállítás által az erőnk úgy szét volt szórva, hogy egy, az ellenségtől koncentrált erővel megtámadott pontot védelmezni nem lehetett és ha egy ponton az ellenség a mieinket visszanyomja, az ilyen nagy távolságra szétforgácsolt erővel, annak segítségére menni nem volt lehetséges; melynél fogva a többieknek is hátrálni kellett, a nélkül, hogy azok a csatában részt is vehettek volna.

Ama közmondás szerinti állapotban voltunk: „aki sokat markol, keveset fog.”

Mi összesen véve mind emberben, mind ágyúban erősebbek voltunk az ellenségnél. De az ellenség az egész erejének összpontosításával, az összes 18 ágyú tüzelésével Kis-Szent-Miklóst támadta meg, a hol éppen a harcolni nem akaró székelyek s az ellenséghez szító osztrák cseh tüzérek voltak. Így azután könnyű volt ezeket az ellenségnek, már a fölös számú ágyúinak a tüzelésével is visszaszorítani és ezáltal, mint egy sorban egymásután felgombolyítani az egész vonalon levő véderőnket.

Azonban lássuk a csata lefolyását.

December 13-án, a fenti terv szerint, már reggel elfoglaltuk állásainkat és vártuk az ellenséget.

Az idő tiszta és hideg volt, de csipős szél fujt. Hogy embereim a semmittevésben ne fázzanak, ásókat és kapákat hozattam ki Uj-Aradról és embereimmel a kemény, fagyos földben árkot ásattam egész napon át, amely estére már olyan nagy volt, hogy az egész század legénység abba húzódtak a jeges szél el-

len; másképp bizony embereim a hideg s csipős szélben sokat szenvedtek volna.

Nyomoruságos egy állapot volt ez mindnyájunkra, de a fiatal honvédek csupa tréfa és éceléssel, kihuzták ásva és kapálva az egész napot.

Ezen kívül a közeli házakból kihozattam vagy ötven paraszt kocsit és azokat, egyiket a másikhoz csatolva, belőlük a sánctól egy védvonalat húztam az uj-aradi kertekig, amely esetleg a gyalogságnak egy jó védekezést nyujthott.

Igy töltöttük hiába szabad ég alatt az egész napot, mert az ellenség e napon nem mutatkozott sehol.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	4.45	Személyvonat d. u.	3.32
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Gyorsvonat reggel	8.08
Soborsinról délután	2.04	Személyvonat d. e.	10.50
Személyvonat d. u.	4.07	Radnáról délután	2.36
Radnára délután	6.35	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.18	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.10	Személyvonat reggel	8.35
Személyvonat d. u.	4.11	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczig szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep- és vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

NYILTÉR.*

Nyilatkozat.

A lapok rosszindulatú magatartásával szemben kénytelen vagyok kijelenteni, miszerint leányomat Lónyay Stefánia grófnét e hó 22-én azért távolítottam el spai kastélyomból, mert aznap estére egy átutazó színész-trupp baletthölgyeit invitáltam meg vacsorára, s apai jóérzésem nem tudta volna elviselni, hogy tulajdon leányom végignézzze az orgiát.

A lapok elfordíthatják tőlem az egész világ rokonszenvét, de a félvilág szimpáthiája akkor is megmarad nekem.

S ez a fő.

II. Lipót.

Belgium királya.

Nyilatkozat.

Az Aradi Közlöny-nek szeptember 21-én megjelent számában „Egy bank ügynök üzemel” cím alatt egy almási polgár tisztán rosszakaratból idegen pénzek eltulajdonításával rágalmoz meg. Ezen ténye miatt ezen almási polgár ellen megindítottam a bünvádi eljárást az aradi törvényszéknél, mely bünvádi eljárás be fogja igazolni, hogy az almási polgár valótlanosságokat mondott el. Részemről ezen ügyet ezen az uton befejeztem és ezeket is csakis a nagyközönség iránt való tekintettel írom.

Novák Kornél.

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad és hirdetéseket felvesz a **kiadóhivatal**: József főherceg-ut 22. szám.

— Telefon szám: 151. —

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, **vastagabb betűből 8 fillér.** — Cselekedet kere ő vagy cselédnek ajánlkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50-60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárúsító helyein.

Panker Viktor

mülakatos, Fácán utca 6 sz. egy oszlopos borsajtó eladó. Megrendelések elfogadtatnak, pontosan szállítatnak. 1596

Gazdasszonynak,

ajánlkozik egy fiatal nő, magányos urhoz. Czim a kiadóhivatalban. 1647

Színházi páholy.

Egy első emeleti páholy, páratlan számú bérlet felére, vagyis a páratlan számú előadások minden másodikára kapható. További felvilágosítást nyujt e lap kiadóhivatala. 1652

Tanulók

heti fizetéssel felvétetnek az Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdájában és könyvkötészetében.

Hirdetés.

A m.-pécskai polgári olvasó kör, mely közel 200 tagot számlál, saját helyiségében levő vendéglőjébe

egy nős vendéglőst keres,

melyre bővebb felvilágosítást a m.-pécskai polgári kör elnöksége adand. 1662

Borszivattyuk

3 évi jótállással

(ingyen javítás)

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Rákóczi-utca 28. sz.

Ugyanott 908

tüzi fecskendők, kutak és gummi tömlők gyári áron.

Javítások elfogadtatnak.

Elköltözés miatt

november elsejére, esetleg előbb, kiadó egy utcai lakás 4 szoba, mellékhelyiségek és kertel. Bővebbet Kápolna-utca 21. 1659

Telefon 322.

Első rendű hasított

Tölgy

szőlőkarók

6 és 7 láb hosszúságban kaphatók a legjutányosabb árban a ter-novai állomáson.

Klein B. Vilmos

Arad Petőfi-utca 1. sz.

A karók kocsival is elvihetők a a tauczi országút melletti raktárból. 704

3 nap alatt meggyógyul

a hngyesőfolyás — ha több éves is — szabadalmazott tanálmányom által, mely több évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bécsi közpórházban s a párisi Hopital-Mydi-ben vérbajbetegségek osztályán általános használatban van. Tehetetlenség és éjjeli magömlés meggyógyítására is feltétlenül biztos. Étrend, foglalkozás* változtatás nélkül otthon titokban használható. Használati utasítással 10 frt. utánvétellel, vagy az összeg előre küldése mellett.

Dr. Tóth Ödön 1653

Budapest, VIII József-körút 53.

Hizott

ürük

220 drb.

eladó.

Közelebbit megtudhatni Holländer Sámuel földbirtokos urnál, Csermön. 1645

Arany éremmel kitüntetve a párisi világkiállításon 1900-ban és arany érem Bécsből 1902-ben.

Mindenütt kapható.

Doboza á 10, 16 és 30 fillér.

Ezt tessék olvasni!!

Néhány nyilatkozat a bel- és külföldről — egy pártolásra méltó aradi gyártmányról:

Knéz, 1902. ápr. 21.

Meer Mór és fia festékkereskedésének Aradon.

Az amerikai lakkal teljesen meg vagyok elégedve, mert még a legnedvesebb időben is legkésőbb egy óra alatt megszárad és a lábnyoma nem látszik meg rajta; szóval a hirdetésben nem ígér sokat. Tisztelettel

Wrede György, plébános.

(Németből fordítva.)

T. Meer Mór és fia uraknak Arad.

Kérem nekem ismét 5 kilót az Önök kitűnő padló lakkjuktól küldeni, gondolom, hogy a közepszínűből volt.

Graz, 1902. márc. 11.

Arming Fanny kapitány özvegye.

(Németből fordítva.)

Meer Mór és Fia uraknak Aradon.

Szíveskedjenek legsürgősebben 200 kgr. amerikai padlóakkot és pedig 100 kgr. 1 est és 100 kg. 2-est cizimemre küldeni.

Midőn kérem, hogy csak a szokott jó minőségben küldeni szíveskedjenek, elvárom mielőbb szállítási értesítésöket és jegyzek

Sarajevo, 1902. szept. 5.

Kiváló tisztelettel Steiner Jakab.

Kapható:

3 szép színben 1 Ko. tiszta súlyt tartalmazó üvegekben 1 kgrot 1 forintért

Temesvár, 1902. III/24.

Meer Mór és Fia festékkereskedő cégnek Arad.

Szíveskedjenek cizimemre postafordultával az Önök által feltalált s többszöri használat után kitűnőnek bizonyult 3 üveg szobapadló-lakkot küldeni (világos sárga.)

Dr. Szentkláray Jenő, apátkanonok.

(Németből fordítva.)

T. Meer Mór és Fia uraknak Arad.

Kérünk részünkre 10 kiló amerikai padlóakkot, sötét sárga színűt, a volt minőségben küldeni.

Weissenbach, (Felső-Ausztria) 1902. április 1.

Rötzer és Antosch.

Meer Mór és Fia

festéküzletében, Aradon.

Hirdetmény.

Uj-Szt.-Anna község jegyzői irodájában

egy a közadói és kataszteri ügyek vezetésében tökéletes jártassággal bíró, német nyelvet perfect beszélő

okleveles irnok

évi 800 korona fix fizetés és a járlatok kezeléséből befolyó mintegy 400 korona jövedelem élvezete mellett, **azonnali belépésre**

alkalmazást nyerhet.

Az ajánlatok okmányolandók.

Személyesen jelentkezők előnyben részesülnek.

Uj-Szt.-Anna, 1902. évi szeptember hó 20-án.

Vass Dezső,
jegyző.

1034

Lábizzadás, Hónaljizzadás

ellen

egyedüli és biztos hatású szer a Hajós-féle

Általános hintőpor,

(Tanno-salicyl. comp.)

mely sem bőrt, sem fehérműt nem piszkít. Használata nagyon egyszerű és kényelmes, néhányszori behintés után a lábizzadás és a vele járó kellemetlen szag teljesen megszűnik.

Ára egy doboznak 35 krajczár.

Cséplőgéptulajdonosoknak nélkülözhetetlen!!

Elsőrendű kötszerekkel ellátott

Mentő-szekrény

előírás szerint összeállítva darabja 5 forint.

Kiányos mentőszekrények jutányosan kiegészítetnek.

Kapható egyedül:

Hajós Árpád

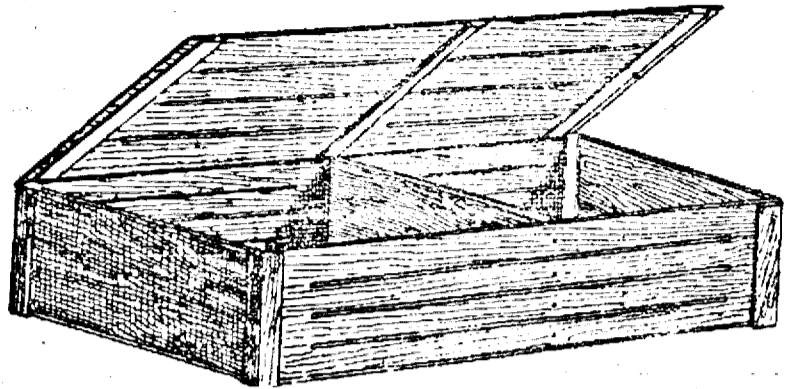
gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

MUNK II. ÉS FIAI

gőzfűrés-, parket-, hordó-, láda-, bot- és faárugár
Maros-Szlatina, Aradmegye.

Ajánlják **szőlőszállításra** legalkalmasabbnak elismert

szabadalmazott farekeszeiket,
legújabb
szőlő-állványaikat

és a csomagoláshoz szükséges

fagyapotot.

Kedvezményes szállítási díjak.

Fagyapot minden rekeszhez ingyen.

Képviselő: **SCHÄFFER HENRIK, Arad,**

Andrassy-tér, Bing-ház. — Telefon 208. sz.

1874

Rozsnyay-féle

chinin czukorka, chinin csokoládé

pályakoszorozott készítmény.

gyermeknek láz, hideglelés, váltóláz ellen kitűnő sikerrel alkalmazható. **Nem keserű!!** Csak akkor valódi, ha a csomagoló papíron Rozsnyay Mátyás névairása olvasható.

Fenyő illat.

Különösen alkalmas a szoba levegőjének felfrissítésére és tisztítására

Egy üveg 1 kor. 50 fillér.

Hasis-Colloidium.

Kitűnő, minden más szert felülmúló hatású tyukszem és bőrkeményedés ellen.

Egy üveg ára 70 fillér.

Kitűnő minőségű likőr eszenciák, melynek segítségével pár perc alatt zamatos, finom likőrt készíthetünk.

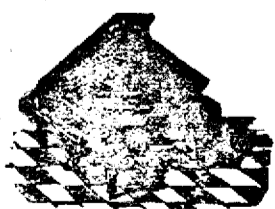
Barack	Cacao blanc	Cseresznye	Császárkörte
Anizette	Chartreuse	Maraschino	Vanillia
Benedictine	Curacao	Kávé	Zeller

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszertárában

Aradon, Szabadság-tér.

FAIX JAQUES zongora készítő

Arad, Batthyányi-utca 35. szám.

Ajánlja jól berendezett zongorakészítési műhelyét,

elvéllal és pontosan eszközöl minden e szakmába tartozó munkát, ugyszintén zongora-hangolást. — Raktáron tart elsőrendű bécsi, hazai és saját készítményű zongorákat, melyeket 6 évi jótállás és versenyképes árak mellett árusít.

Havonkénti bérbeadás jutányosan.

1885